

Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 9

ZBIÓR RĘKOPISÓW RÓŻNEJ PROWENIENCJI

1592. Związek towarzystw „Małopolskie Towarzystwo Ziemiarek”.

Materiały archiwum. Lwów i inn. j.pol. 1911-1934.

Cz. 1 Teki 2

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська наукова
бібліотека
ім. В. Стефаника
АН УРСР

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

0/Н-1592 (1)

158

II

Primo alda od r. 1924.

Prax prednja for Ljermack

2
Lwów, dnia 1925.-

Ł a s k a w a   P a n i !

Niniejszy wniosek pani Baltarowiczowej wiceprzewodniczącej Koła lwowskiego Ziemianek, rozsyła Wydział do wszystkich Pań, z gorącą prośbą, by się tą sprawą najgorliwiej zajęły, a zebrane podpisy odesłały przed 15-tym kwietnia do inspektorów szkolnych okręgowych.

./.

S Z K O Ł a   -   D Z I E C I   I   M E O D Z I E Ż   -

to podwaliny Państwa.

Żaden poważny obywatel nie zaprzeczy mi tego, lecz zaprzeczył temu niestety Sejm w Warszawie. - Lekceważąc sobie czy też niedoceniając ważności tych podwalin na wschodnich i zachodnich rubieżach Państwa: przez uchwalenie w lipcu 1924 r. ustawy o szkolnictwie. Jedni posłowie pracowali nad spolszczeniem szkół naszych, inni jednym głosowaniem skreślili tę pracę z horyzontu na pośmiewisko naszych mniejszości narodowych, które w Państwie polskim tak zgrabnie potrafią podstawić nam nogę. Otóż na mocy tej ustawy, jeżeli rodzice 40 dzieci zażądadają ruskiego /lub niemieckiego/ języka wykładowego w szkole, otrzymają go jeżeli ze strony drugiej przynajmniej dla 20 dzieci nie żądają rodzice szkoły z wykładowym językiem polskim. Jeżeli takie, dwojakie deklaracje wpłyną do inspektora, to już nie będzie szkoła ruska lecz utrakwistyczna.

Kto zna stosunki naszych wiosek, kto zna indolencję społeczeństwa polskiego i zna impet agitacji ukraińskiej - ten wie jak wielkie grozi nam niebezpieczeństwo, jak wielki możemy stracić stan posiadania jak bardzo może się cofnąć kultura młodzieży na wsi. Otóż do czujności i pracy wzywam Ziemianki nie tylko naszego koła, ale całego kraju ! Bo niema czasu do wachania. Marzec i kwiecień rostrzyga ! w maju już zapóźno będzie. Rusini mogą zgłaszać deklaracje swoje do końca marca, Polacy do 15. kwietnia. A więc należy w każdej wiosce zbadać czy nie spisują Rusini deklaracji? Wpływać aby nie spisywali ich w porozumieniu z księżmi i nauczycielstwem polskim -perswadować im poufnie i publicznie przez urządzenie zebrań, posiedzeń i t.p. Nie bujmy się chłopo! Chłop polski i ruski z natury jest dobry i lubi zbliżenie się inteligencji do niego. Dlatego agitatorzy takie wpływy mają. Idźmy w lud dla ludu i Ojczyzny. Przedstawmy mu krzywdę jakoby wyrządzili dzieciom swoim i naszym przez zasklepienie ich w sa-

~~nych ruskich szkółach. Przedstawmy im, że na wsi każde dziecko do szkoły~~
przychodzi, umie już po rusku mówić, a po polsku ani polskie, ani ruskie
dziecko nie umie. A więc rzecz jasna, że w szkole trzeba go więcej po
polsku uczyć, aby ten język posiadał, a po rusku wystarczy mniej, bo go już
umie. I tak każde dziecko wychodząc ze szkoły z językiem wykładowym pol-
skim, będzie umiało dwa języki. Nauka języków krztałoi i świat nam otwie-
ra. Przecież ludzi przybywa - nie mogą wszyscy w jednej chacie siedzieć.
Jedni pójdą na księży i na urzędników, drudzy na woźnych, kolejarzy, tranwa-
jarzy i t.p. Żyjemy w Państwie polskim więc trzeba dobrze władać języ-
kiem polskim, bo bez niego żadnej posady otrzymać nie można. Ruskiemu
chłopu trzeba oczy otworzyć, że to nie jego, lecz agitatorów ta cała robo-
ta. Polskiego chłopca uświadomić, aby sam czuwał, sam walczył o swoje i a
gdy widzimy co zresztą najprędzej sprawdzić trzeba u inspektora ostatnie-
go marca czy i z których miejscowości wplynęły ruskie deklaracje, zaraz
trzeba przystąpić do spisywania deklaracji polskich. Zbierać ich jak naj-
więcej! taki plebiscyt rozgrzewa ducha narodowego - podnosi słabych a
silnych utrwała w polskości. Dalej robiąc legata dla szkół lub wypełnia-
jąc je po przodkach naszych, zastrzegamy otwarcie i powiadajmy o
tem inspektorów szkolnych, że wszystko to przeznaczony tylko dla szkoły
z językiem wykładowym polskim. Trzeba tym inspektorom ułatwić postawie-
nie przychylnego dla nas wniosku do Kuratorjum i Warszawy. Wreszcie gdzie
prowadzona jest agitacja lub terror przymuszający do spisywania deklara-
cyj ruskich, trzeba o tem piernie donieść Starostwa i dostarczyć na żada-
nie Starostwa świadków. Agitacja jest zabroniona i może zniszczyć im ca-
łą robotę, a więc z jednej strony należy nam czuwać i przeciwdziałać rusz-
ozeniu szkół polskich, z drugiej strony wykorzystać koniecznie tą ustawę
w stosunku do szkół ruskich, aby przemienić je przynajmniej w utrakwistycz-
ne. Zdaje mi się, że mało znajdzie się miejscowości, gdzieby znaleźć nie
można choć 20 dzieci, których rodzice podpiszą deklaracje o język wykła-
dowy polski. Przedłożyły je w oznaczonym terminie inspektorowi, poprzeć
jak najgoręcej ze swej strony, a z pewnością da się wiele zrobić. -

./.

Z wysokim poważaniem

Sekretarka

Przewodnicząca:

/-/ H. Gabryszewska m.p.

/-/m.p. W. Drużbacka.

ODEZWA

do Ziemianek Polskich.

Powaga chwili obecnej i nastroju panującego w kraju z racji uchwał o reformie rolnej, zmuszają ziemiaństwo do natężenia wszelkich sił dla stworzenia zwartych kadrów obrony godności narodowej.

Zjazd Ziemiaństwa Polskiego w dniach 10, 11 i 12 września wskazał nam przedewszystkiem na obowiązek każdego prawego polaka czy polki, należenia do organizacji łączącej wszystkie dobre wole i poszczególne usiłowania oparcia życia społecznego, etycznego i ekonomicznego na wzajemnej pomocy i porozumieniu, więc dla nas do Stowarzyszenia Zjednoczonych Ziemianek.

Każda z nas ma w okolicy Koło Ziemianek, które wedle sił i możliwości stara się w najszerszych warstwach wyrabiać uświadczenie społeczne, brać udział we wszystkich pracach czy to kształtującego się naszego szkolnictwa, czy samorządowych urzędów na terenie gminy czy ekonomicznych spółdzielczych poczynają i t. p.

Niech żadnej z nas w tych kołach nie braknie — to nasza szkoła nauk społecznych. — A silnie zwarte i karne zorganizowanie społeczne to najsilniejsza broń przeciw wszelkim prądom wywrotowym.

Podnosić musimy ducha miłości w narodzie, a mrówczą pracą i oszczędnością podnosić dobrobyt kraju.

Musimy wlewać w serca, naszych ojców, mężów, braci i synów nadzieję lepszego jutra, by przeciwdziałać nieszczęsnemu i złowrogiemu zniechęceniu i inercji, która nas ogarnia.—Musimy siać ziarna miłości wzajemnej wszystkich warstw, wyplenić nienawiść i tak często drażniącą krytykę wzajemną. Musimy pracować tak usilnie, by te dobre uczucia przeniknęły całe zmaterjalizowane dziś społeczeństwo, dotarły do tych którzy wydają prawa, do tych na których bezpośredniej odpowiedzialności przyszłość Ojczyzny ciąży. Ale niechaj nasza praca zaważy na szali. — My Polki, obywatelki równouprawnione, obowiązane jesteśmy do tego i obowiązek spełnić musimy.— Jeżeli wszyscy przed pięciu laty stanęli na zew zagrożonej Ojczyzny i stał się cud! to i dziś w bezkrwawej walce prądów społecznych, które rujnują byt ekonomiczny a zagrażają istnieniu z takim trudem odrodzonej Ojczyzny niechaj wśród obrońców ładu i jedności nie zabraknie nikogo.

Pamiętajmy, iż ile razy w chwilach ciężkiej niewoli duch słabł w narodzie, Kobieta Polka rozniecała gasnące ognisko.—

Do pracy łącznej wzywamy was a imię nasze powinno być „MILJON“.

to podwaliny Państwa.

Żaden poważny obywatel nie zaprzeczy mi tego, lecz zaprzeczył temu niestety Sejm w Warszawie. Lekceważąc sobie czy też niedoceniając ważności tych podwalin na wschodnich i zachodnich rubieżach Państwa: przez uchwalenie w lipcu 1924 r. ustawy o szkolnictwie ~~ukraińskim~~. Jedni posłowie pracowali nad spolszczeniem szkół naszych inni jednym głosowaniem skreślili tę pracę z horyzontu na pośmiewisko naszych miejscowości narodowych: które w Państwie polskim tak zgrabnie potrafią podstawić nam nogę. Otóż na mocy tej ustawy, jeżeli rodzice 40 dzieci zażądają ruskiego / lub niemieckiego / języka wykładowego w szkole, otrzymają go jeżeli ze strony drugiej przynajmniej dla 20 dzieci nie żądają rodzice szkoły z wykładowym polskim. Jeżeli takie dwojaki płyną do inspektora deklaracje to już nie będzie szkoła ruska lecz utrakwistyczna.

Kto zna stosunki naszych wiosek, kto zna indolencję społeczeństwa polskiego i zna impent agitacji ukraińskiej - ten wie jak wielkie grozi nam niebezpieczeństwo jak wielki możemy stracić stan posiadania jak bardzo może się cofnąć kultura młodzieży na wsi. Otóż do czujności i pracy wzywam Ziemiarki nie tylko naszego koła ale kraju całego! Bo nie ma czasu na wachania. Marzec i kwiecień rostrzyga! W maju już za późno będzie. Rusini mogą zgłaszać deklaracje swoje do końca marca. Polacy do 15 kwietnia. A więc należy w każdej wiosce zbadać czy nie spisują Rusini deklaracji? Wpłynąć aby nie spisywali ich w porozumieniu z książkami i nauczycielstwem polskim - perswadować im poufnie i publicznie przez urządzenie zebrań posiedzeń i t.p. Nie bujmy się chłopie! Chłop polski i ruski z natury jest dobry i lubi zbliżenie się inteligencji do niego. Dlatego agitatorzy takie wpływy mają. Idźmy w lud dla ludu i Ojczyzny. Przedstawmy mu krzywdę jakoby wyrządzili dzieciom swoim i naszym przez zasklepienie ich w samych ruskich szkołach. Przedstawmy im, że na wsi każde dziecko do szkoły przechodzi umie rusku mówić a po polsku anie polskie anie ruskie dziecko nie umie. A więc rzecz jasna, że w szkole trzeba go więcej po polsku uczyć, aby ten język posiadało a po rusku wystarczy mniej bo go już umie. I tak każde dziecko wychodząc ze szkoły z wykładowym polskim będzie umiało dwa języki. Nauka języków kształci i świat nam otwiera. Przecież ludzi przebywa - nie mogą wszyscy w jednej chacie siedzieć. Jedni pójdą na księży i na urzędników, drudzy na woźnych, kolejarzy tranwajarzy, i t.p. Żyjemy w Państwie polskim więc trzeba wszędzie ~~dobrze~~ ^{F dobrze} ~~język polski posiadać~~ ^{władac} bez niego żadnej posady otrzymać nie można. Ruskie - ^{je w tym} ^{państwie} ^{bu} mu chłopu czy otworzyć, że to nie jego lecz agitatorów ta cała robota. Polskiego chłopu uświadomić aby sam czuwał sam walczył o swoje! a gdy widzimy co zresztą najprędzej sprawdzić trzeba ~~u inspektora~~ ^{ostatnie} go marca czy i z których miejscowości wpłynęły ruskie deklaracje zaraz trzeba przystąpić do spisywania deklaracji polskich. Zbierać ich jak najwięcej! taki plebiscyt rozgrzewa ducha narodowego - podnosi słabych a silnych utrwała w polskości. Dalej robiąc legata ~~do~~ ^o szkół lub wypełniając je po poprzedkach naszych zastrzegajmy otwarcie i powiadajmy o tem inspektorów szkolnych, że wszystko to przeznaczamy tylko dla szkoły z językiem wykładowym polskim. Trzeba tym inspektorom ułatwić postawienie przychelnego dla nas wniosku do kuratorjum i Warszawy. Wreszcie gdzie prowadzona jest agitacja lub terror przymuszający do spisywania deklaracji ruskich trzeba c tem pisemnie donieść Starostwu i dostarczyć na żądanie Starostwa świadków. Agitacja jest zabroniona i może zniszczyć im całą robotę a więc z jednej strony należy nam czuwać i przeciwdziałać ruszczeniu szkół polskich z drugiej strony wykorzystać koniecznie tę ustawę stosunku do szkół ruskich aby przymienić je przynajmniej w utrakwistyczne. Zdaje mi się, że mało znalazł się miejscowości gdzieby znaleźć nie można choć 20 dzieci, których rodzice podpiszą deklaracje o język wykładowy polski. Przedłożyć je w oznaczonym terminie inspektorowi poprzec jak najgoręcej ze swej strony a z pewnością da się wiele zrobić.

7

*To formularze dostarczyłam do Komisji odnośnie
statutu i protokołu z 2. V. 1924. Posiedzenia porządku
jakoś lub wyjątku do swego pióra z rozsyłaniem*

Deklaracja.

Ja, niżej podpisany (a) .....

(imię i nazwisko)

mieszkaniec ..... gminy .....

(nazwa miejscowości)

(nazwa gminy)

powiatu ..... jako ojciec — matka — opiekun prawny
będącego (ch) w wieku szkolnym dziecka (dzieci)

1. (imię dziecka)

2. (imię dziecka)

na podstawie § 3 ustawy z dnia 31. VII. 1924 zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa (Dziennik ustaw rozp. Nr. 79 pozycja 766) zyczę sobie państwowego języka nauczania w publicznej szkole powszechnej

w .....

(nazwa miejscowości)

Dnia .....

Do Inspektora szkolnego

Własnoręczny podpis:

w .....

(nazwa miejscowości)

UWAGA: W tekście deklaracji wyrazy niepotrzebne skreślić.

Szkola, dzieci i młodzież - to podwaliny Państwa.

Żaden poważny obywatel nie zaprzeczy mi tego, lecz zaprzeczył temu niestety Sejm w Warszawie. Lekceważąc sobie czy też niedoceniając ważności tych podwalin na wschodnich i zachodnich rubieżach Państwa: przez uchwalenie w lipcu 1924 r. ustawy o szkolnictwie ~~utrakwistycznym~~. Jedni posłowie pracowali nad spolszczeniem szkół naszych inni jednym głosowaniem skreślili tę pracę z horyzontu, na pośmiewisko naszych miejscowości narodowych, które w Państwie polskim tak zgrabnie potrafią podstawić nam nogę. Otóż na mocy tej ustawy, jeżeli rodzice 40 dzieci zarządzają ruskiego / lub niemieckiego / języka wykładowego w szkole, otrzymają go, jeżeli ze strony drugiej przynajmniej dla 20 dzieci nie żądają rodzice szkoły z wykładowym polskim. Jeżeli takie dwojaki płyną do inspektora deklaracje, to już nie będzie szkoła ruska lecz utrakwistyczna.

Kto zna stosunki naszych wiosek, kto zna indolencję społeczeństwa polskiego i zna impet agitacji ukraińskiej - ten wie, jak wielkie grozi nam niebezpieczeństwo, jak wielki możemy stracić stan posiadania, jak bardzo może się cofnąć kultura młodzieży na wsi. Otóż do czujności i pracy wzywam Ziemiarki nie tylko naszego koła ale kraju całego! Bo nie ma czasu na wahania. Marzec i kwiecień rostrzyga! w maju już za późno będzie. Rusini mogą zgłaszać deklaracje swoje do końca marca Polacy do 15 kwietnia. A więc należy w każdej wiosce zbadać czy nie spisują Rusini deklaracji? Wpłynąć, aby nie spisywali ich w porozumieniu z księżami i nauczycielstwem polskim - perswadować im poufnie i publicznie przez urządzenie zebrań posiedzeń i t.p. Nie bójmy się chłopca! Chłop polski i ruski z natury jest dobry i lubi zbliżenie się inteligencji do niego. Dlatego agitatorzy takie wpływy mają. Idźmy w lud dla ludu i Ojczyzny. Przedstawmy mu krzywdę jakoby wyrządzili dzieciom swoim i naszym przez zasklepienie ich w samych ruskich szkołach. Przedstawmy im, że na wsi każde dziecko do szkoły przychodzi umie ruskim mówić a po polsku, ani polskie, ani ruskie dziecko nie umie. A więc rzecz jasna, że w szkole trzeba go więcej po polsku uczyć, aby ten język posiadało, a po rusku wystarczy mniej bo go już umie. I tak każde dziecko wychodząc ze szkoły z wykładowym polskim będzie umiało dwa języki. Nauka języków kształci i świat nam otwiera. Przeciż ludzi przybywa - nie mogą wszyscy w jednej chacie siedzieć. Jedni pójdą na księży i na urzędników, drudzy na woźnych, kolejarzy, tranwajarzy, i t.p. Żyjemy w Państwie polskim więc trzeba wszędzie dobrze język polski posiadać bez niego żadnej posady otrzymać nie można. Ruskiemu chłopcu oczy otworzyć, że to nie jego, lecz agitatorów ta cała robota. Polskiego chłopca uświadomić aby sam czuwał, sam walczył o swoje! a gdy widzimy, co zresztą najprędzej sprawdzić trzeba u inspektora ~~o~~ ostatniego marca, czy i z których miejscowości wpłynęły ruskie deklaracje / zaraz trzeba przystąpić do spisywania deklaracji polskich. Zbierać ich jak najwięcej! taki plebisycyt rozgrzewa ducha narodowego - podnosi słabych, a silnych utrwała w polskości. Dalej robiąc legata ~~do~~ szkół lub wypełniając je po przodkach naszych, zastrzegajmy otwarcie i powiadajmy o tem inspektorów szkolnych, że wszystko to przeznaczamy tylko dla szkoły z językiem wykładowym polskim. Trzeba tym inspektorom ułatwić postawienie przychylnego dla nas wniosku do kuratorjum i Warszawy. Wreszcie gdzie prowadzona jest agitacja lub terror przymuszający do spisywania deklaracji ruskich, trzeba o tem pisemnie donieść Starostwu i dostarczyć na żądanie Starostwa świadków. Agitacja jest zabroniona i może zniszczyć im całą robotę, a więc z jednej strony należy nam czuwać i przeciwdziałać ruszczeniu szkół polskich, z drugiej strony wykorzystać koniecznie tę ustawę stosunku do szkół ruskich, aby przemienić je przynajmniej w utrakwistyczne. Zdaje mi się, że mało znajdzie się miejscowości gdzieby znaleźć nie można choć 20 dzieci, których rodzice podpiszą deklaracje o język wykładowy polski. Przedłożyć je w oznaczonym terminie inspektorowi, poprzeć jak najgoręcej ze swej strony, a z pewnością da się wiele zrobić.

Tyła do egzemplarzy Instytutu p. Państwa w Warszawie

30

Sprawozdanie roczowe
Zarządu Związku Dzienników
za rok 1925 - 1926.

Zarząd Związku nie będąc sam w sobie organizacją, ani Rotem, stanowi jedynie ciało zbiorowe, będące pośrednikiem pomiędzy Rotami a innymi instytucjami, lub między samymi Rotami.

W Statucie obowiązki Zarządu są określone jak następuje:

O ile było możliwem, Zarząd przez ostatni rok spełniał swoje zadanie wedle sił i zdolności swoich. Proszę nie zapominać, że pełny Zarząd składa się z pań, przeważnie mieszkających poza Lwowem, tak że o stałej współpracy całego Zarządu mowy być nie może. Z pań, mieszkających we Lwowie, ani jedno

Wracajmy jednak do prac Zarządu.
Zebrani Zarządu było w ciągu roku 9.
Zebrani delegatek 3.

Stosunek Związku do Koła Młodych Ziemiańek w ciągu ubiegłego roku ułożył się w ten sposób, że postanowiono, ażeby na ich zebraniach zawsze bywała delegatka Związku i odwrotnie, na nasze zebrania delegatek zapraszamy zawsze delegatkę Koła Młodych.

Postanowiono założyć drugie lwowskie koło, złożone z pań stale, lub więcej we Lwowie mieszkających.

Ważnem zdarzeniem w życiu Związku, był urządzony przez Przemyskie Koło kurs oświatowy p. Stenlera w Przemysku, wzięły w nim udział Zpawie z Koła Janockiego.

Wydawnictwo Ziemiańki polskiej w cza

22

się ub. roku zostało ostatecznie postawione
mależycie. Wychodzi obecnie w Warszawie
i z kwartalnika stała się dwutygodnikiem.

Bardzo wiele czasu na zebraniach zabierała
nam sprawa Rady Naczelnej, gdyż w War-
szawie postanowiono zmienić jej statut,
oraz jej nazwę, co wywołało zrozumiałe
zastępowanie i niezadowolenie.

W rezultacie sprawa nie została jeszcze
ostatecznie zdecydowana, przeto niczego
stanowczego oszacować Paniom nie mogę.
Co do omawianej poprzednio tylokrófnie
sprawy mależycie do Rady Parodowej Kobiet,
to muszę przyznać, że w chwili obecnej nie
potrafię Pani poinformować jak się ta sprawa
rozwinęła i jaki wzięła obrót, bowiem po
wielkich nieporozumieniach w Warszawie
potem wszystko przycichło. Również sprawa
Muji diej Katolickich została postawiona
w ten sposób, że nie ruszyła z miejsca
i my obecnie do ~~niej~~ jeszcze nie mależycy.

Statut Związku.

nie porostaje przez lato w mieście, tak że³³
podczas długich wakacji letnich wszelka pra-
ca, a nawet wszelkie porozumienie muszą
być zawieszane.

Cały "ruch" ziemianek i wszelka ich praca
musi się odbywać na terenie RóT, a wedle
statutu RóT te mają utrzymywać stały
kontakt z Zarządem.

Na zebrania Delegatek i na Walne zgromadzenie zjeżdżamy się w celu zrobienia
wspólnie rachunku sumienia, czy i o-
ile praca nasza po wsiach i w RóTach
^{uzyskiwa}
~~zrobila~~ jakie postępy.

Przypominając Paniom cel naszego zebra-
nia, proszę, by Panie zechciały same przed
sobą skreślić się zastanowić, czy stosunek
RóT do Zarządu był takim, jakim go chce
widzieć Statut i Regulamin Związku.
Czy nie ma wśród nas takich, które własne
zamedbania składają na karb Zarządu.

Wależy stwierdzić z całym, że Związek nie roz-

szereza się i nie rozwija, a raczej kurczy się ³⁰ stan
jego posiadania.

Nowych Rót nie przybywa, a nawet odpadło
kilka.

Slaczezo tak jest, wyjaśnić niema potrze-
by. Przeważnie mówi się, że nikt niema
gotowy, ni humoru, bo ciężkie czasy.

A ja zadam pytanie: Czyż właśnie dlatego
że ciężko i trudno, czyż właśnie dlatego
nie byłoby wskazaniem łączenie się w grupy,
organizowanie się dla wspólnej obrony
przed wszelkimi złem, moralnym, czy
materialem? Patrzymy na nasze są-
dne sąsiadki Niemki. Tu teraz też cięż-
ko i trudno, a jak one, nie upadając
na duchu, organizują się łączą się
w najrozmaitszych Vereinen, pracu-
jących niesmordowanie dla dobra wszech-
niemieckiej ojczyzny.

My, niestety najlepiej umiemy organizo-
wać się w komitetach balowych i obchodo-:

wych po miastach; zaś po wsiach?

35

Panie będą Taskawe same odpowiedzieć sobie na to pytanie.

Trudno wszakże nam współpracować z tymi, którzy za wszelką cenę pragną nas wywłaszczyć i pozbyć się nas i naszego wpływu.

A my dobrowolnie wypuszczamy z rąk wszelki wpływ na budowanie Polski i najczęściej zadawaliśmy się próżniem i czerpem na wlekaniem, które resztę sił moralnych i resztę ducha odbiera.

Nie myślę wygłaszać szumnych hasel i wywoływać efektów emocjonalnych.

Każda z pań żyje w Polsce i widzi, co to życie ze sobą każdego dnia przynosi. Dość zastanowić się i zrobić w duchu rachunek sumienia jakimi jest mój stosunek do Polski, jaki stosunek do budowania państwa, jaki do społeczeństwa, jaki do ludu - a wreszcie jaki do mego własnego domu, rodziny, gospodarstwa? Czy stoję na wysokości mego zadania jako jedyna może jednostka kulturalna, mająca świecić przykładem całej okolicy?

Niestety ! Jakże inaczej przedstawia się rzeczywistość ! W całej Małopolsce Wschodniej "Ziemianka" ma tylko 17. abonentek, a z tych tylko 10. zapłaciło naprzód całoroczną prenumeratę w kwocie 12. złotych. Inne posłały prenumeratę za kwartał - i na tem się skończyło. Pani Grzybowska z własnej kieszeni dołożyła już 1000 Zł. /:tysiąc!:/ a mimo to, pozostaje do pokrycia do N. Roku niedobór około 3.000 Zł.

Czyż to nie wstyd ? Czyż Ziemianki z całej Polski nie mogą się zdobyć na utrzymanie tak dobrego i ze wszech miar koniecznego łącznikowego czasopiema ? Chodzi o wydatek 12. złotych rocznie !

Zarówno Rada Naczelna, jak i Zarząd Związku Ziemiarek we Lwowie, zwraca się do Pań Przewodniczących Kół z nagłą prośbą, ażeby w Kołach zebrały jakieś kwoty pieniężne, z dobrowolnych ofiar płynące, na pokrycie niedoboru Redakcji, - a następnie, ażeby wszystkie panie ziemiarki zobowiązały się, że będą prenumerowały i czytały "Ziemiarkę Polską". Wszelkie, choćby najmniejsze ofiary przesyłać należy pod adresem Redakcji "Ziemiarki", Warszawa, Marszałkowska 149. Biuro Ziemiarek. Nadmienić na przekazie należy, że to ofiara "na fundusz prasowy "Ziemiarki Polskiej"

6/. Na Zjeździe delegatek we Lwowie, uchwalono jeszcze, prosić Prezydium, by w okólniku rozesłało do Kół następującą dyrektywę, dotyczącą organizacji gospodarstwa kobiecego i oszczędności w temże gospodarstwie.

Za punkt wyjścia mają służyć znakomite artykuły p. Leszczyńskiego w N-rach 16. i 17. "Ziemiarki Polskiej", oraz list do Redakcji p. Haliny Chrzęszczewskiej, pomieszczony w N-rze Bl-szym.

Sprawy, poruszone w przytoczonych artykułach są tak doniosłej wagi dla każdej z nas, że powinny być dokładnie przemyślane i przedyskutowane przez wszystkie panie.

Dlatego, jako przewodnicząca Związku we Lwowie, proszę usilnie i wzywam wszystkie panie Przewodniczące Kół, ażeby przygotowały starannie materiały niniejszy na specjalnie poświęcone oszczędności zebranie swego Koła i by na podstawie podanych wyżej, oraz wielu innych artykułów z "Ziemiarki Polskiej", sprawę organizacji gospodarstw wiejskich na serjo wzięły do serca.

Zarząd Związku prosi o sprawozdania dokładne i szczegółowe - co i jak w tym kierunku zostało w danym Kole dokonane.

Dobra jest filantropja, konieczna jest działalność oświatowa - jednak praca nad ekonomicznym rozwojem Polsek jest w chwili obecnej

najpierw^{sz}, po służbie Bogu - postulatem. Gdyby, dzięki działalności Związku, choć parę tysięcy złotych w każdym Kole zostało zaoszczędzonych, jakże piękny byłby to rezultat należenia do Związku!

Jako ziemianki - jako siostry jednej sprawie służące, powinnyśmy raz przecie zrzucić z siebie krępujące więzy "wstydu", a natomiast szczerze się wypowiadać na zebraniach, przedstawiając doświadczenia nabyte, radząc się sobie wzajemnie i t.d.

Przypominam też Paniom tyle razy uchwalane, postanawiane, a tak rzadko stosowane i w czyn wprowadzane, wzajemne zwiedzanie gospodarstw i urządzeń domowych. Jeżeli szczerze weźmiemy się do organizacji naszych domów, a równie szczerze zechcemy mówić o tem z życzliwymi sąsiadkami, z pewnością zebrania nasze staną się tak zajmujące, że panie chętnie uczęszczają na nie będą, spodziewając się, że zawsze jakąś korzyść odniosą. Przypominam również wielokrotnie powziętą uchwałę, że na zjazdach Ziemianek mają być przyjęcia jaknajskromniejsze, by nie narażać nikogo na niepotrzebne koszty i wydatki.

-
- 7/. Uchwalono prowadzić gorącą propagandę przeciw pojedynkom, oraz starać się, w porozumieniu z pokrewnymi organizacjami, reaktywować dawne, a dziś nie istniejącą "Ligę Obrony Cześć".
  - 8/. Uchwalono nie zwoływać zebrania delegatek prędzej, aż w terminie Walnego Zgromadzenia, które zazwyczaj się odbywa przy końcu lutego.

Przypominam, że na Walnem Zgromadzeniu ma być definitywnie uchwalony Statut Związku, proszę zatem, ażeby Koła jeszcze raz ten Statut na zebraniach swoich przedyskutowały.

Życząc wszystkim Paniom jaknajwiększych zasobów sił przy Łasce Boskiej, do pracy dla Polski, pozostaję

z wysokim poważaniem

/-/ Gabryszewska.

/-/ Drużbacka-

najpierw^m, po służbie Bogu - postulatem. Gdyby, dzięki działalności Związku, choć parę tysięcy złotych w każdym Kole zostało zaoszczędzonych, jakże piękny byłby to rezultat należenia do Związku !

Jako ziemianki - jako siostry jednej sprawie służące, powinnyśmy raz przecie zrzucić z siebie krępujące więzy "wstydu", a natomiast szczerze się wypowiadać na zebraniach, przedstawiając doświadczenia nabyte, radząc się sobie wzajemnie i t.d.

Przypominam też Paniom tyle razy uchwalane, postanawiane, a tak rzadko stosowane i w czyn wprowadzane, wzajemne zwiedzanie gospodarstw i urzędzeń domowych. Jeżeli szczerze weźmiemy się do organizacji naszych domów, a równie szczerze zechcemy mówić o tem z zyczliwymi sąsiadkami, z pewnością zebrania nasze staną się tak zajmujące, że panie chętnie uczęszczają na nie będą, spodziewając się, że zawsze jakąś korzyść odniosą. Przypominam również wielokrotnie powziętą uchwałę, że na zjazdach Ziemianek mają być przyjęcia jaknajskromniej, by nie narażać nikogo na niepotrzebne koszty i wydatki.

-
- 7/. Uchwalono prowadzić gorącą propagandę przeciw pojedynkom, oraz starać się, w porozumieniu z pokrewnymi organizacjami, reaktywować dawną, a dziś nie istniejącą "Ligę Obrony Czcii".
- 8/. Uchwalono nie zwodzić zebrania delegatek prędzej, niż w terminie Walnego Zgromadzenia, które zazwyczaj się odbywa przy końcu lutego.

Przypominam, że na Walnem Zgromadzeniu ma być definitywnie uchwalony Statut Związku, proszę zatem, ażeby Koła jeszcze raz ten Statut na zebraniach swoich przedyskutowały.

Życząc wszystkim Paniom jaknajwiększych zasobów sił przy łasce Boskiej, do pracy dla Polski, pozostaje

w wysokim poważaniem

/-/ Gabryszewska.

/-/ Drużbacka-

Ziemiaków

2 serduszkowi	a	5	st.	9 talpi kart ra	5 st
1 " "	a	6	"	7 serduszkowi	7 " "
1 nakrywa długa	a	5	"	2 wachlarzowi	1 "
1 podstawka	a	2	"	Symeodrom	
3 wachlarzowi	a	1.50		1 serduszkowi symeodrom	
2 pularowcy	a	3			
1 fajerosmicia	a	4.			

Spis przedmiotów danych w Romis

Serdaczków	7.	3 p. Bissiad - (2 coras, 1 a 6) 1
Pracowne podstawki	2.	Stuga a 5 matyn a 2 / p Bissiad
Krawater	8.	Jedna kolorowa, Dwie czarne a 2 = 6. p. Kaus
Nachlonyków	4.	p. Bissiad. 2 ~~trawelki~~ ~~Rupita~~ ~~Data~~ 4 et - p. Biss. 3 Wash - po 1.50
Teczki skornane	2.	wiekore za 10 - mata za 8 = 18. p. Kausen.
Papierosnice	3.	1 papierosnica 4 -
Dortuonетки	2.	p. Biss 2 part a 3 -
Talji kart	10.	
Sapilek do Repelera	3 1/2.	
Torebka biata	1.	
Sprawaenki do sawronki	3.	3 po = p. Kaus

Jare 2 Krawateri a 2 et -
 17/9. 1926 - P. Kaussterum za papierosnicę i...

P. Bissiadecze 4 et Krawateri 2
 P. Kaussterum - Teczi 78 + 6 Krawater + 1 et. ~~25~~ 25 et -

REZOLUCYA 6 ta

Zjazd domaga się u sfer rządzących wprowadzenia przy projektowanej regernie szkolnej, do szkół wszelkiego typu p rzedmiotow z dziedziny pedagogii, a do szkół zenskich z dziedziny gospodarstwa kobiecego.

REZOLUCYA 7a.

Zjazd postanawia zorganizowac systematyczną pracę nad matkami. W tym celu należy wójsc w kontakt:

- 1/ze szkołami, by w czasie konferencyj poruszały to zagadnienia
- 2/z prasą, by stale przeznaczyc chociaż miejsce na sprawy wychowawcze, nie szkolne
- 3/ze stowarzyszeniami kobieceni by wprowadziły do swego programu pracę nad matkami
- 4/z władzami szkolnemi, by w szkołach powszechnych, gimnazjach, i szkołach zawodowych przewadziły naukę o obowiązkach rodzicielskich.

REZOLUCYA 8a.

Zjazd żada od władz

- 1/wykonania ustawy zakazu sprzedawania alkoholu małoletnim i pociągnięcia do odpowiedzialności kupców przekraczających ten zakaz.
- 2/podniesienie ceny alkoholu .

REZOLUCYA 9a.

Zjazd wzywa wszystkie kobiety Polki do wyłączonej pracy dla dobra ojczyzny. Każda Polka na jakimkolwiek stojąca stanowisku winna zdweic pracowiteso . W obecnej chwili żadnej Polce nie wolno preznowac. Każda powinna nalezec do jakiejś organizacji społecznej pracującej dla dobra kraju.

REZOLUCYA 10ta.

Kobiety Polki zebrane na zjeździe postanawiają stosowac się sz w ubierze do zasad chrzescianskiej etyki i warunkow okenemiecznych, nie pomijając jednak wzgledow piękna i nody.

40

REZOLUCJA 1 wsza

ZJAZDU ZJEDNOCZENIA POLSKICH CHRZESCIJANSKICH
TOWARZYSTW KOBIECYCH.

Dnia 10 ego i 11 ego kwietnia 1926 roku .

1/ Polki katolickie demagaja się od Komisji Kodyfikacyjnej , Rządu , Sejmu i Senatu ,
azeby w ustawie o prawie małzenskiem stwierdzone zgodnie z zasadami Kościoła Katolickie-
go , ze w sprawie zawarcia i waznosci małzenstwa , decydują tylko przeois prawa koscio-
nego , a kempetentne są tylko władze i sądy koscioelne , z wykluczeniem ustawodawstwa
swieckiego , władz i sądow swieckich .

REZOLUCJA 2 ga

Zwazywszy ze: naturalną strazniczka rodziny jest kobieta , ze podstawa Panstwa jest
rodzina , ze wojna z jednej , bolszewizm zas z drugiej strony , wypacayły pojeci rodziny
i wynikające z niej obowiązki , ze rozluźnienie węzłow rodzinnych , rozwedy , stały się
dzis objawami niemal codziennego życia , Zjazd wzywa uswiadomiony ego? kobiet polskich
do zwalczania zła przy pomocy wszelkich sredkow rozperzadzalnych , i presi Posłanki ,
by na drodze ustawodawczej starały się zrealizowac następujące cele :

- 1/ Przyczynic się do zasiednienia węzłow rodzinnych ,
- 2/ podniesc moralnose publiczną , zmuszając najbliższą rodzinę do opieki nad dziećmi i starcami .
- 3/ Wpłynąc na zmniejszenie się smiertelności niemowląt .
- 4/ Zmniejszyc ilość zbrakow.
- 5/ Odeiągnąc wiele dziewcząt od nierządu , dając im opiekę rodzicielską.

REZOLUCJA 3 eia

Zjazd Kobiet widzi jake jedyną drogę przed panującym złem , wzmcnienie frontu katolickiego
i oddanie czci Nadprzyredzonemu Zredźu .

Kobiety katolickie Polki , postanawiają przekonania katolickie wpajać w dzieci swoje i
dawac
dawać im wyraz w czynach naszego życia prywatnego i publicznego .

REZOLUCJA 4 ta

Zjazd Kobiet wzywa do odwaznego brenienia wszędzie , a więc i w życiu towarzyskiem zasady
o nienaruszalnosci dogmatów naszej wiary , więc Sakramentu małzenstwa , jak i przestrze-
gania czystosci obyczajow , rozmow , zabaw i strejow młodziezy , zktoremi mają kontakt .

REZOLUCJA 5 ta

Zjazd Kobiet uchwala skuteczną walkę z szerzącą się u nas , pernegracizną , sensacyjno-
kryminalną literaturą , i demaga się :

- 1/ Seisłego wykenania prawa i scigania przez prekuratorów , niemoralnych książek , i wy-
dawnictw , przedstawien teatralnych , wystawiania niemoralnych obrazow i ryciz ,
- 2/ znieśienia ~~przekazywania~~ rawa przedruku kazdej broszury czy książki dołączoncj jake załą-
cznik do interpelacji poselskiej , po jej zakazaniu przez sąd .

REZOLUCJA 1 wsza

ZJAZDU ZJEDNOCZENIA POLSKICH CHRZESCIJANSKICH
TOWARZYSTW KOBIECYCH.

Dnia 10 ego i 11 ego kwietnia 1926 roku .

1/ Polki katolickie domagaja się od Komisji Kodyfikacyjnej , Rządu , Sejmu i Senatu ,
azeby w ustawie o prawie małżeńskim stwierdzone zgodnie z zasadami Kosciola Katolickie-
go , ze w sprawie zawarcia i waznosci małzenstwa , decydują tylko przeoisy prawa kosciel-
nego , a kompetentne są tylko władze i sądy koscielne , z wykluczeniem ustawodawstwa
swieckiego , władz i sądow swieckich .

REZOLUCJA 2 ga

Zwazywszy ze: naturalną strazniczką rodziny jest kobieta , ze podstawą Panstwa jest
redzina , ze wojna z jednej , bolszewizm zas z drugiej strony , wypacayły pojęcioredziny
i wynikające z niej obowiązki , ze rozluznienie węzłow redziinnych , rozwody , stały się
dzis objawami niemal codziennego życia , Zjazd wzywa uswiadomiony ogół kobiet polskich
do zwalczania zła przy pomocy wszelkich sredkow rozporządzalnych , i prosi Posłanki ,
by na drodze ustawodawczej starały się zrealizowac następujące cele :

- 1/ Przyczynic się do zaciesnienia węzłow redziinnych ,
- 2/ podniec moralnosć publiczną , zmuszając najbliższą redzinę do opieki nad dziećmi i starcami .
- 3/ Wpłynąc na zmiejszenie się smierteknosci niemowląt .
- 4/ Zmiejszyc ilosc zebraekow.
- 5/ Odciągnąc wiele dziewcząt od nierządu , dając im opiekę rodzicielską.

REZOLUCJA 3 cia

Zjazd Kobiet widzi jako jedyną drogę przed panującym złem , wzmocnienie frontu katolickiego
i oddanie czci Nadprzyredzonemu Zrodłu .

Kobiety katolickie Polki , postanawiają przekonania katolickie wpajać w dzaci swoje i
dawać im wyraz w czynach naszego życia prywatnego i publicznego .

REZOLUCJA 4 ta

Z jazd Kobiet wzywa do odwaznego bronienia wszędzie , a więc i w zyciu towarzyskiem zasady
o nienaruszalnosci dogmatów naszej wiary , więc Sakramentu małzenstwa , jak i przestrze-
gania czystosci obyczajow , rozmow , zabaw i strejow młodziezy , zktoremi mają kontakt .

REZOLUCJA 5 ta

Zjazd Kobiet uchwala skuteczną walkę z szerzącą się u nas , pornograficzną , sensacyjno-
kryminalną literaturą , i domaga się :

- 1/ Scisłego wykonania prawa i scigania przez prekuratorów , niemoralnych księzek , i wy-
dawnictw, przedstawien teatralnych , wystawiania niemoralnych obrazow i rycin,
- 2/ zniesienia ~~przekazywania~~ prawa przedruku kazdej broszury czy książki dołączonej jako zała-
cznik do interpelacyi poselskiej, po jej zakazaniu przez sąd.

63

R E Z O L U C J A 5 ta

Zjazd kobiet uchwała skuteczną walkę z szerzącą się u nas pornograficzną, kryminalno-sensacyjną literaturą i domaga się :

- 1/ Ścisłego wykonania prawa i seignania przez prekuratorów, niemoralnych książek, i wydawnictw, przedstawień teatralnych, wystawiania niemoralnych obrazów i rycin,
- 2/ Zniesienia prawa przedruku każdej broszury czy książki dołączonej jako załącznik do interpelacji poselskiej, po jej zakazaniu przez sąd.

R E Z O L U C J A 6 ta

Zjazd domaga się u sfer rządzących, wprowadzenia przy reformie projektowanej szkolnej do szkół wszelkiego typu, przedmiotów z dziedziny pedagogji, a do szkół żeńskich z dziedziny gospodarstwa kobiecego.

R E Z O L U C J A 7 ma

Zjazd postanawia zorganizować systematyczną pracę nad matkami. W tym celu należy wejść w kontakt :

- 1/ ze szkołami, by w czasie konferencji poruszały te zagadnienia.
- 2/ z prasą, by stale przeznaczała miejsce na sprawy wychowawcze, /nieszkolne/
- 3/ Ze Stowarzyszeniami Kobiecimi, by wprowadziły do swego programu, pracę nad matkami.
- 4/ z władzami szkolnymi, by w szkołach powszechnych, gimnazjach, i szkołach zawodowych prowadziły naukę o obowiązkach rodzicielskich.

R E Z O L U C J A 8 ma

Zjazd żąda od władz 1/ wykonania ustawy zakazu sprzedawania alkoholu małoletnim i pociągania do odpowiedzialności kupców przekraczających ten zakaz.

2/ Podniesienie ceny alkoholu.

R E Z O L U C J A 9 ta

Zjazd wzywa wszystkie kobiety Polki do wyłączonej pracy dla dobra ojczyzny. Każda polka na jakimkolwiek stanowisku, winna zdawać pracę, W obecnej chwili zadaniem polki nie wolno przynosić, Każda powinna należeć do jakiejś organizacji społecznej pracującej dla dobra kraju.

R E Z O L U C J A 10 ta

Kobiety polki zebrane na Zjeździe, postanawiają stosować się w ubiorze do zasad chrześcijańskiej etyki, i warunków ekonomicznych, nie pomijając jednak względów piękna i mody.

44

• I n f o r m a c j e   o g ó l n e .

O społecznych kursach pracy oświatowej pozaszkolnej.

Spełeczny 3 dniowe kursy pracy oświatowej pozaszkolnej organizowane są z r-
mienia Zarządu Głównego Polskiej Macierzy Szkolnej na podstawie okólnika Mini-
sterstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 grudnia 1923 R.
No 16086/I /Przy współudziale Koła Młodych Ziemianek w Warszawie./ Bezpośred-
nią organizacją na terenie danego powiatu zajmuje się miejscowe K^o Macierzy
Szkolnej, Koło Ziemianek, przy współdziałaniu organizacji nauczycielskich i
innych zrzeszeń społecznych.

Kurs ma na celu: zerjętowanie słuchaczy w zagadnieniach i zadaniach prac-
cy oświatowej w Polsce współczesnej; stworzenie podstaw do umiejętnege i celowe-
ge prowadzenia tej pracy żywym i drukowanym słowem; zbliżenie wszystkich sfer i
zawodów inteligencji polskiej, celem wzajemnego poznania się i porozumienia dla
współpracy w dziedzinie oświatowej.

Instrukcje dla organizatorów.

---

1. W sprawie ustalenia terminu kursu należy porozumieć się z centralą w Warsza-
wie.
2. Po ustaleniu kursu Zarząd Główny P.M.S. wysyła do p. Inspektora szkolnego od-
powiednie pismo z powołaniem się na okólnik Ministerstwa W.R. i O.P. w spra-
wie udzielenia urlopów nauczycielstwa, prośbę o rezesłanie zaproszeń do na-
uczycielstwa i objęcia ogólnego Kierownictwa na kursie. Odpis pisma przesyła
Zarząd Główny P.M.S. inicjaterem kursu.
3. Po uzyskaniu zgody p. Inspektora szkolnego natermin, inicjaterzy wytwarzają
na miejscu Kemitet organizacyjny kursu. W Kemitecie tym winni być: 1/ przed-
stawiciele miejscowego Koła P.M.S., 2/ przedstawicielki Koła Ziemianek 3/ przed-
stawiciele innych organizacji społecznych, których Współudział organizaterzy
uznają za pożyteczny.
4. Kemitet organizacyjny:
  - a/ przygotowuje i rezsyła zaproszenia na kurs: 1/ do pp. nauczycielstwa za po-
średnictwem p. Inspektora szkolnego. 2/ ziemianstwa ~~za~~ i inteligencji młodej

45

skiej. 3/ duchowieństwo, 4/ władz państwowych i komunalnych./ Wzory zaproszeń są załączone/.

b/ przygotowuje salę wykładową.

c/ zapewnia noclegi dla przyjezdnych uczestników.

d/ przygotowuje aprewizację i naczynia dla wspólnego żywienia przyjezdnych słuchaczy, Względnie zamawia wspólne obiady w miejscowej restauracji.

U w a g i: Komitet organizacyjny wybiera przewodniczącego, który jest odpowiedzialny za całokształt prac przygotowawczych w czasie kursu i sprawne funkcjonowanie aparatu gospodarczego. Ponadto komitet powołuje sekcje;

I. gospodarczą dla spraw żywnościowych i mieszkalnych/ kuchnia, jadalnia, noclegi dla przyjezdnych, pomieszczenie i podwody dla prelegentów, podwody dla nauczycielstwa i t. d.

II. administracyjną dla rezyśniania zaproszeń, przygotowania sali wykładowej, sali do gier i zabaw, potrzebnych urządzeń: tablicy, latarni projekcyjnej /o ile na miejscu nie ma, zawiadomienie centralę/, pianina lub fortepianu, skrzypiec, dzwonek, egrędn dla pokazu praktycznego.- współdziałanie z prelegentami i czuwaniem nad punktualnym wykonywaniem zajęć kursowych i p.p.

III. zabawową dla urządzenia zabawy tanecznej, koncertu lub t.p. w drugi dzień kursu. wieczorem.

5. Kurs obejmuje następujące wykłady i ćwiczenia:

1. dzień kursu:
godz 9. msza święta.

" 10 1/2 Otwarcie kursu przez p. Inspektora szkolnego.

" 11 - 1 Zadania pracy oświatowej w Polsce współczesnej. dyr Stemler.

" 1 Przerwa obiadowa. Wspólny obiad.

" 3 - 4 Ogród przy szkole i domu p. Resinkiewiczówna.

" 4 - 6 Fermy i metody pracy oświatowej pozaszkolnej dyr Stemler.

" 6 - 7 1/2 Gry i zabawy.

11 dzień kursu.

" 9 -11 Metodyka organizowania wykładów popularnych i pogadanek. dyr Stemler.

" 11 -12 Ogród przy szkole i domu. p. Resinkiewiczówna.

" 12 - 1 1/2 Metodyka pracy przygotowawczej do wykładów popularnych. dyr Stemle

Program kursu do brzy

godz 1 - 3 Przerwa obiadowa.

" 3 - 5 Technika i estetyka wymowy prelegenta. dyr Stemler.

" 5 1/2 - 6 1/2 Wykład popularny z przeźreczami na temat "O potrzebie domu ludowego dyr Stemler.

Wieczernica.

111 dzień kursu.

" 8 1/2 - 10 Pokaz praktyczny w ogrodzie. p. Resinkiewiczówna.

" 10 - 12 Biblioteki i czytelnie dyr Stemler.

" 12 - 1 Organizacje młedzieży. dyr Stemler.

" 1 - 2 Informacje Oświatowe Pokaz wydawnictw.

" 2 Zakończenie.

6. Jakę prelegenci przyjeżdżają:

do wykładów o oświecie pozaszkolnej, organizacjach młedzieży p. Józef Stemler dyr Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie.

do wykładów i pokazów ogrodniczych. p. Kazimiera Resinkiewiczówna z ramienia Koła Młedzych Ziemiarek w Warszawie

do prowadzenia gier i zabaw delegatka z K.M.Z.

7. Przy zakończaniu kursu mogą mieć miejsce przemówienia: a/ miejscowych władz.

b/ przedstawiciela miejscowego Koła Ziemiarek/P.M.S. c/ przedstawicielki Ziemiarek. d/ przedstawiciela słuchaczów.

8. Zadne zmiany w programie wykładów bez porozumienia się i zgody p. J. Stemler dyrektora P.M.S. nie mogą być dokonywane.

Dnia 14 grudnia 1923 roku.

Nr.16086/1

Do Kuratorów

Okręgów Szkolnych.

46

Zarząd Główny Polskiej Macierzy Szkolnej
pismem z dnia 28 listopada 1923r.Nr.2302/23
zawiadomił Ministerstwo, iż organizuje krótkoterminowe /3 dniowe/Kursy pracy społecznej.

Celem Kursów pracy społecznej jest zaspokojenie w danej okolicy pracy inteligencji miejskiej, wiejskiej i nauczycielstwa, przez poznanie się i wzajemne zbliżenie, poinformowanie o najważniejszych zagadnieniach i kierunkach pracy społecznej w Polsce społecznej i przygotowanie dla tej pracy idealnych pracowników, przyjscie z pomocą nauczycielstwu na polu pracy społecznej, zachęcanie i ułatwianie zakładania wzerowych ogródków przy szkołach, jako środków kultury ogrodniczej i estetycznej wsi.

Program Kursów pracy społecznej obejmuje następujące sprawy:

1.Oświata pozaszkolna.6 godzin

2.O samorządzie.2 godziny.

3.O organizacjach młodzieży miejskiej i wiejskiej.2 godziny.

4.Ogrodnictwo.4 godziny.

5.Gry i zabawy ruchowe.Wieczerami.

6.Ratownictwo.1 godzina.

7.Pokaz wydawnictw, związanych z formami i metodami prac społecznych

Dyskusje.Wykłady przygodne w związku z programem.Zebrania towarzyskie
Wykłady ad 1,2,3 prowadzi p.Józef Stemler, dyrektor Polskiej Macierzy Szkolnej,
ad 4 p.Kazimiera Rosinkiewiczówna, instrukterka ogrodnictwa, ad 5, instrukterka z
Pol.Stowarzyszenia Młodych Kobiet.

W grudniu 1923 i w styczniu 1924 odbędą się kursy w Kamieniu Kaszyskim, Słonimie, Błeniu, Płocku i Sechaczewie, dalsze kursy nastąpią niebawem. W teku są przygotowania strony aprewizacyjnej, mieszkaniowej i t.d.

Zechce Kuratorjum upoważnić Inspektorów Szkolnych do udzielania trzydniowych urlopów nauczycielom/nauczycielkom/ publicznych szkół powszechnych, którzy /re/ dają gwarancję, że nabyte na kursie wiadomości będą mogli/ły/w pracy-stosować-przyszłości pożytecznie zużytkować.

Nadto zechce Kuratorjum pobudzić Inspektorów szkolnych aby się zainteresowali sprawą udziału nauczycielstwa w pracy oświatowej pozaszkolnej.

Dla pośpiechu przesyła się równocześnie odpis niniejszego pisma bezpośrednio Inspektorom Szkolnym w: Kamieniu Kaszyskim, Słonimie, Grodzisku, Płocku i Sechaczewie.

Minister

/-/ St. Grabski

WZOR ZAPROSZENIA DO a/ SFER ZIEMIANSKICH b/ DUCHOWIENSTWA
c/NAUCZYCIELSTWA d/ INTELIGENCJI MIEJSCOWEJE/ WŁADZ MIEJSKICH.

WZOR ZAPROSZENIA DO SFER ZIEMIANSKICH

47

ZAPROSZENIE.

W dniach.....1924 r.odbedzie się w .....
trzydniowy kurs społeczny pracy oświatowej, pozaszkolnej zorganizowa-
ny z ramienia Zarządu Głównego Polskiej Macierzy Szkolnej na podsta-
wie okólnika Ministerjum W.R.i O.P.z dnia 14/12 1923.No.16086/I przy
współdziale Koła Młodych Ziemiarek.
Kurs ma na celu zorientowanie słuchaczy w zagadnieniach i zadaniach
pracy oświatowej w Polsce współczesnej, stworzenie podstaw do umiejęt-
nego i celowego prowadzenia tej pracy żywym i drukowanym słowem, zbli-
żenie wszystkich sfer i zawodów inteligencji polskiej celem wzajemne-
go poznania się i porozumienia się dla współpracy w dziedzinie oświa-
towej.

Kurs obejmuje następujące wykłady i ćwiczenia.

- I dzień kursu: ** sali Kragwa*
godz 9 msza święta, ** Katedra Tarasels*
- " 10 otwarcie kursu przez p. Inspektora szkolnego. *Zaproszenie i program*
  - " ~~10-12~~ 12 Zadania pracy oświatowej w Polsce współczesnej-dyr.Stemler *Wzrost republikanizmu*
  - " 12-1 Formy i metody pracy oświatowej pozaszkolnej, " "
  - " ~~1-3~~ 3-4 Przerwa obiadowa. Wspólny obiad.
  - " 3-4 Ogród przy szkole i domu p.Rosinkiewiczówna.
  - " 4-6 Metodyka organizowania wykładów i pogadań popularnych *Wzrost*
  - " 6-7 1/2 Gry i zabawy *Wzrost*
  - " 7 1/2 Kolacja. *Wzrost*
- II dzień kursu *Wzrost*
- godz.9-11 Przygotowanie się do wykładów i pogadań-dyr.Stemler.
  - " 11-12 Ogród przy szkole i domu-p.Rosinkiewiczówna.
  - " 12-12 O samorządzie-dyr.Stemler.
  - " 12-3 Przerwa obiadowa.
  - " 3-5 Technika i estetyka wymowy prelegenta-dyr.Stemler.
  - " 5-6 1/2 Wykład wizerowy z przezroczami na temat "O potrzebie domu ludowego"-dyr.Stemler. *Wzrost*
- III dzień kursu *Wzrost*
- godz.9-10 Pokaz praktyczny w ogrodzie p.Rosinkiewiczówna.
  - " 10-12 Biblioteki i czytelnie.dyr-Stemler.
  - " 1-2 Informacje oświatowe pokaz wydawnictw-dyr.Stemler.
  - " 2 12-1 Zakonczenie kursu. *Wzrost*

Zawody program, nabory do rucnie
według programu w imbrachach

Ponieważ każda podobna praca tylko w całkowitym zespole społecznym
może dać odpowiednie rezultaty, przeto zwracamy się do sfer ziemian-
skich, aby w tym pierwszym wspólnym wysiłku na terenie powiatu *szkole*
nie odmówiły swej wszechstronnej i pełnej współpracy oraz osobistego
uczciału.

Z poważaniem
Za Komitet Organizacyjny:

Zaproszenia wysłane przez...

b/ ZAPROSZENIE DO DUCHOWIENSTWA.

Część I. ~~Każda~~ wspólna dla wszystkich zaproszeń.
Część II.

Zawiadamiając o tem mamy zaszczyt uprzejmie prosić o łaskawe wzięcie osobistego udziału w tym kursie.

c/ ZAPROSZENIE DO NAUCZYCIELSTWA

Część I. wspólna dla wszystkich zaproszeń.
Część II.

Zawiadamiając o powyższem mamy zaszczyt zaprosić WPana /ja/ w celu wzięcia udziału w tym kursie. Nadmieniamy, że urlopy udziela p. Inspektor Szkolny na podstawie wyżej powołanego okólnika Ministerstwa W.R. i O.P. Noclegi oraz strona aprowizacyjna przygotowane. Po przybyciu prosimy się zgłosić bezzwłocznie do Pana..... przy ul.....
..... celem uzyskania wskazówek odnośnie do kwater. Wykłady rozpoczyna się w sali..... przy ul..... N..... dn.....
o godz. 10. rano, bezpośrednio po mszy św w kościele.....
Należy przywieść .....

d/ ZAPROSZENIE DO INTELIGENCJI MIEJSKIEJ.

Część I. wspólna dla wszystkich zaproszeń.
Część II.

Zawiadamiając o tem mamy zaszczyt prosić uprzejmie o wzięcie osobistego udziału w tem kursie, a także w wieczornicy, która odbędzie się w dn..... o godz.....

e/ ZAPROSZENIE DO WŁADZ MIEJSKICH.

Część I. wspólna dla wszystkich zaproszeń
Część II.

Zawiadamiając o tem mamy zaszczyt uprzejmie prosić o łaskawe zainteresowanie się tem kursem i wzięcie w nim udziału .-

Z poważaniem za Komitet Organizacyjny

do Prezydium Miasta zaproszenie

KURSY INSTRUKTORSKIE DLA KIEROWNICZEK WIEJSKICH SZWALNI
SPOŁECZNYCH

Zarząd Stow.Zjed.Ziemianek w Warszawie organizuje 3-miesięczne kursy dla kierowniczek wiejskich szwalni społecznych.

Kursy te mają przygotować kandydatki do kierowania nauką szycia i kroju a zarazem do umiejętnego oddziaływania oświatowego na oddane ich pieczy dziewczęta i kobiety wiejskie.

Na kurs ten przyjmowane będą osoby:które przez pewien czas pracowały jako nauczycielki szkół powszechnych, obecnie zaś z powodu braku wymaganych kwalifikacji nie są czynne. Podania o przyjęcie na kurs należy wnieść w terminie do 1-go listopada b.r. pod adresem: Zarząd Stow.Zjed.Ziemianek Marszałkowska Nr. 149.

Do podania należy dołączyć odpisy posiadanych świadectw dowody pracy nauczycielskiej, szczegółowy życiorys oraz wymienić dwie osoby, które mogą udzielić referencji .- Nauka na kursie bezpłatna .-

Osoby,które złożą deklarację zobowiązującą do rzecznej pracy instruktorskiej, mogą uzyskać częściowe lub całkowicie bezpłatne mieszkanie i utrzymanie w czasie trwania kursu.

KURS ROZPOCZNIE SIĘ 15-go LISTOPADA b.r.

Zarząd Stow.Zjed. Ziemianek, załączając niniejsze ogłoszenie zwraca się do Okręgu z prośbą o poparcie jego usiłowań i ożacenie kosztów utrzymania jednej kandydatki w sumie 150-zł. za 3-miesiące.,z tem że z przygotowanych i zakwalifikowanych kandydatek będzie mógł otrzymać dla siebie instruktorkę zapytujemy zarazem,jakie warunki Okręg mógłby instruktorce zafiarować.-

HO WNO
J.E. Szalowski
Włodkowska 12 P. 12

WYSTAWA KRAJOWA W WARSZAWIE 1928 R.

WYSTAWA

Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the paper. Some words like "WYSTAWA" and "KRAJOWA" are faintly visible.

Im'or

Wabielaka 37

Hua P. Porwadowska

Swid

49

Stawowa Joziera - Lubiesz

Stowarzyszenie Handlowe S.A.

Prakow

ul. Wislna 4.

Sen ekonomiczny Joziera pod wezwaniem:

Wielu Niemcow, dajacych, w Stawowej
Stowarzyszeniu nie zapuszczajacych w roku 1925
Kosztliwych, a prostych ^{producentow} dokumentow
zaklad i w jakiej ilosci? Przejmij
oponid i najprostszy okaz

Spowiadaniem

Poleciec 56.

Bismarcka

" Szara - Hutówka - Węskowice Szp. 2
Syny - Myszkowa ul. Bytowska 2.

2/ Szara - Hutówka - Sos. Handlowe S.A.
Warszawa - Wilska 4.

3/ Szara - Hutówka - Sos. Rolniczy -
Warszawa - Wilska ul. Sobieskiego 5

4/ "Przedsiębiorstwo" - Warszawa - Dąbrowska - Sosny
Szara

5/ "Wielka" - Sosny - Hotel pod
Wolem.

6/ "Korol" - Sosny
ul. Modrzewska
A. H.

Wersj 5 diemanc!

50

Lamarane sily - ekonomicku - podaje nastepu
 je projektu ~~dotyczacy~~ ~~dotyczajacych~~
 byl Janusz Firme Kierca. Rysuje nowa stoz
 gressu wielozg (Tolga) fasolki sparagowej / karicut
 wedy poryba woz na parowanie - baje na sifanie
 nasienie to pieknie - ~~by~~ bierze sparagi - pomydlony
~~otoczajaca~~ esse wazyw reguluje sie wzdly /
 een psemicy - jonyu bomiarane brai pociag
 pspessure. Wozce jablka wiece nie stozkie
 wylstnie odumiany list - cierechy Reparantke - pomesta
 agost - truskawki -

~~Rozmowa~~ Wazyw pietruska - Rebele, marchewkerari
 chwistone - Rapusta - uwoz miece byl bylko wagon
 woz, ~~na~~ uwoz miece kato jacie karie z glasaie wagon
 wuzinlowane - jest centrola radej rozpietkieni poparcie
 finansowe ~~wagon~~ wozce wozce - obija byl wozce
 i wozce wagonow -

Podobne nazwie Wazyw - Firme Kierca
 Dze nazwie - a daruo chowajacy sie brai eany
 plou - pale dokladowy do / listopada - jofen

my odbiore 40% reszta ujadaly do Kwieciana
+ do 70% ~~wyprawy~~ ^{wyprawy} ceny na tym targu na
siemym w Warszawie + styżniu + kontrolowu
posyła

Wobec siot Lesniyskich - Główna Zarządca
Spółka hodowli siot Lesniyskich - daje na 1000
plame - nasiona - obciera - płoc - cany - rocznie
organizuje zheranie siot dziko rosnących
Wszystkie wyprawy ^{ekonomiczne} ~~Wszystkie wyprawy~~ ^{opodatkowane}

Na do ciecia sadów - nasiona - sad utd. wynagrod.
Droga tam i w powrot 11 pl. utrzymania - 1
jeżeli jest dwa - trzy dni w jednej orolicy - 15 zł. jeżeli
dłuzszy 10 zł. dziennie.

W drodze obranka leśnie spółka gospodaru
wespółach w Witrowie - oile rot. - reflektory na
mieszkanie Pańdy dalsi serce - wyspa - bliższe
informacje - odpowiadzi na powyższe pytania proszę
przepraszam - Ciepła Błyszczona

1925
Wszystkie wyprawy do

Cena ogólna

51

1/1	strona	80 - 100
1/2	"	45 - 55
1/4	"	25 - 30
1/8	"	15 - 18
1/16	"	8 - 10

te same na okładce

tak samo

Reklama prasowa

Chin

Yahrtowoka

30x5

1.500

Brisck (zjed)
Wschodni

Kryptofamur

Iskola

Jacob

Simon 14

Z handlu Edmunda Riedla we Lwowie

Wielmożny Pan

Dr.md. _____

Poczta _____

WYKAZ NASION

Datura Stramonium /bieluń/	a Zł.	3. -	za 1 kg.
Matricaria Chamomilla /rumianek/	" "	30. -	" " "
Chrysanthemum cinerariaefolium /szkocięć/	" "	15. -	" " "
Nepetha catharia /kocia mięta/	" "	15. -	" " "
Trigonella foenum Graecum /kozieraka/	" "	8. -	" " "
Melilotus officinalis /nostrzyk/	" "	7. -	" " "
Salvia officinalis /szałwja/	" "	10. -	" " "
Anethum Foeniculum /koper włoski/	" "	2. -	" " "
Coriandrum sativum /kolender/	" "	1.50	" " "
Sinapis alba /gorczyca biała/	" "	1.50	" " "
Angelica archangelica /dzięgiel/	" "	6. -	" " "
Valleriana officinalis /kozłek/	" "	120. -	" " "
Althaea officinalis /ślaz/	" "	8. -	" " "
Cardui benedicti /drapacz/	" "	7. -	" " "
Hyssopus officinalis /hyzop/	" "	10. -	" " "
Verbascum /dsiewanna/	" "	10. -	" " "
Czarnuszka	" "	5. -	" " "
Menthae pip. /sazonki/	" "	15. -	za 1000 sztuk
Rycynus	" "	0.50	" 1 "

1

3

Zebranie Delegatek z dn. 5 ego marca. 1926.

Obecne Panie ; Biesiadecka , , altarowiczowa , Druzbacka , gabryszewska , jarzynowska , Kezioka , Komornicka , Krzysztofowiczowa , , ks. Lubemirska , P. Łączynska , Streynowska , , Szetarska , Stojewska , Turnauowa , , z Cienskich Wolska , z Youngów Wolska , Zakliczyna.

Protokoł z poprzedniego zebrania przyjęte .

Przewodnicząca P. Druzbacka , zdając sprawozdanie całoroczne , konstataje z ubolewaniem , że Związek Ziemianek nie rozwija się a raczej kuroczy , czego dowodem , że nowych Keł nie przybywa , a kilka odpadło . Przytacza przykład naszych sąsiadek niemek , które nie zastaniają się ciężkimi czasami , trudnosciami , i apatją powojenną , ale właśnie dlatego bierają się tem więcej do wspólnej pracy , organizują się wiazękx w najrozmaitsze Vereiny , i pracują niezmiernie dla dobra wszech niemieckiej ojczyzny . My zaś dobrowolnie opuszczamy ręce , nie bierzemy się do pracy , zadawalniamy się najczęściej próżnem i czechem narzekaniem . Każda z Pan zyje w Polsce i widzi mx ce się w niej dzieje , i co każdy dzień ze sobą przyniesie . Każda wie , jaki jest jej stosunek jako meze jedynej jednostki kulturalnej, do Polski , i niech zada sobie pytanie czy stoi nz wysekesci swego zadania ?

Zobowiązująca zawiadania Panie ze Zebrań delegatek było 3 / trzy/ zas Posiedzen Zarządu 9./ dziewięć /zaznacza również , że mimo programu , iż Młode Ziemianki i starsze , będą się wzajemnie zapraszać na posiedzenia , dotąd czyniły to tylko starsze w stosunku do młodych , a nie na odwrót . Powzięta uchwała na jednym z posiedzeń Zarządu , by stwerczyć , względnie wskrzesić Kele Łwowskie , Ziemianek , nie zostało w czyn wprowadzone . W dalszym ciągu zawiadania Przewodnicząca , że kurs Stemlera urządony w przemyśle w październiku , wypadł bardzo pomyslnie , liczył pokazną liczbę 300 uczestników , i że przybyły nań także panie z Keła sanockiego . Zachęca panie do prenumerowania Ziemianki , które to pismo jest b. dobrze redagowane , jako dwutygodnik o cenie zupełnie przystępnej gdyż ~~każdy numer~~ każdy numer kosztuje 50 gr.

Ce do zmiany nazwy i statutu Rady naczelnej oznajmia Przewodnicząca , że sprawa jest dotąd nierozstrzygnięta zaś czy Związek będzie lub nie należał do Rady Narodowej Kobiet , nie wiadome jeszcze . Do Unji Lig Katolickich nie przyjęto Ziemianek z powodu należenia ich do Mix Międzynarodowej Rady Kobiet .

Ce do statutu Związku Ziemianek , to ten nie był nigdy legalizowany przez polskie władze , musi być zatem zatwierdzony , i niektóre punkta zmienione . Mimo przypomnienia dotąd Keła nie zgłosiły poprawek statutu .

Walne Zgromadzenie Ziemianek Małopolskich we Lwowie 5 ego marca 1926 w Twie, kred, Ziem.

Obecne Panie : Bałtarewicz , biesiadecka , druzbacka, Lubemirska , oheńska - Dzieduszycka, , Szetarska, z Cienskich Wolska , z Youngow - Wolska , Turnauowa Helena , madejska , Krzysztofowiczowa , , Streynowska , Sapeżanka , Stejewska, Czarterycka , , Begdanowiczowa , Rezwładowzka , Komernicka , Kozicka, Turnauowa Augusta, Szawłowska , Duminowa, Nowosielecka , Romanowska, Jarzymowska, Zakliczyna, Peygertowa, Łączyńska , Krusensternowa , Kaczerowska Begdanowiczowa wanda, , ujejska, Bienkowska, majewska, Gabryszewska.

L. Zagajenie: Przewodnicząca wita Panie , dziękując im serdecznie za Tak liczne przybycie. Protokoł z ostatniego Zgromadzenia przyjęto.

P. przewodnicząca P. Druzbacka przekazuje sprawozdanie Zarządu/, jak w Okólniku. posłanym do Koł , i w protokole zebrania Delegatesk ./

P. skreślonym sprawozdaniu , przewodnicząca perusza sprawę statutu ., który dotąd nie został potwierdzony przez polskie władze. Ponieważ zachodzi potrzeba pewnych zmian i poprawek w dotychczasowym statucie , przeto uchwalono utworzyć komisję złożoną z Czterech osób, której zadaniem będzie ułożyć nowy statut . Na członków komisji wybrana przez akłamacją: P. Druzbackę, P. Biesiadecką , P. Krzysztofowiczową i P. Gabryszewską.

Uchwalono dzień tego maja jako ostatni do zgłaszania poprawek , i zmian statutu , oraz skłonięciem do przystąpienia do prac komisji oraz upoważniło Zebranie Delegatesk w czerwcu do uchwalenia nowego statutu .

P. ponieważ ks. Lubemirska nie przyjęła wyberu do komisji statutowej , , więc Przewodnicząca zwróciła się do Niej z prosbą , ażeby zechciała statut dokładnie przeczytać i przesłać komisji swoje uwagi i spostrzeżenia na piśmie .

Ks. Lubemirska nadmienia że w nowo ułożonym statucie, musi obejmować też kołka właścianek i że w zasadzie chwila dla zbliżenia się dworu do wsi jest nad wyraz korzystna, i że chwili tej zlekceważyć nie można. Chłop zawiedziony we wszystkich czynionych im skądinąd nadziejach , wprost garze się do drzwi..

P. Turnauowa zachęca do twierzenia Towarzystw Rezanecwych , i zawiadania Panie , że u Niej na wsi jest takie Towarzystwo , że chłopci siedzą się co miesiąc na te zabawy i że po odmowieniu rezanca zawiązuje się pogadanka ozywiona . Opowiadają różne ciekawe zdarzenia , i pronomerują chętnie odpowiednio pismka .

W dyskusji na ten temat panie wszystkie są zdania by nie zakładać po miasteczka ch Kołek Ziemianskich , tylko Nar. Org. Kobiet. P. Szetarska zapytuje , s ce ma zależy u siebie xxw na wsi. Ks. Lubemirska doradza Koło Gospodyń , należące do Związku Ziemianek .

P. Kaczerowska / N.O. K. delegatka/ jest zdania że praca po wsiach powinna pozostać w rękach Ziemianek , które tam mają najwięcej autorytetu .i najłatwiej umieją przemówić do ludu .

Doradza jako wazny czynnik współpracę z nauczycielstwem miejscowym i zachęca panie do

P. Przewodnicząca stawia wniosek, ażeby do 1 ego maja najdalej, zostały zgłoszone wszystkie poprawki do statutu, i ażeby Walne Zgromadzenie upoważniło delegatki na ich czerwcowym zebraniu do uchwalenia statutu i regulaminu.

Uchwalono ten wniosek jak również wniosek następujący ażeby wybrać komisję z czterech Ziemianek do ułożenia nowego statutu. Do komisji wybrane także przez aklamację następujące Panie: Biesiadecka, Druzbicka, Gabryszewska, Krzysztofowiczowa.

Na temat poruszony przez P. Welską z jareśławskiego, co czynić aby gospodarstwo kobiece stało się też źródłem dochodu, rozpoczęła się ożywiona dyskusja, w której wszystkie panie zabierają głos.

P. Krzysztofowiczowa, podnosi, że wszędzie zagranicą, gospodarstwo kobiece jest źródłem znacznego dochodu, u nas zaś z małymi wyjątkami nie opłaca się wcale, z powodu wadliwego jego prowadzenia. P. Welska podaje projekt urządzania kursów dla Ziemianek o rentowności gospodarstwa.

Na ten temat wywiązała się żywa dyskusja.

Przewodnicząca zawiadamia Panie, że P. Langerowa, wice prezesowa Tw. Chw. drebiu, za zwrotem kosztów podróży, chętnie pojedzie na prowincję z odczytami o chw. drebiu.

P. Turnauowa proponuje, by Panie wskrzesiły dawny zwyczaj wzajemnego zwiedzania swych gospodarstw i dzielenia się swymi w tym kierunku nabytymi doświadczeniami, zaś P. Stojewska proponuje by na zebrania K.ł. zapraszano prelegentów z odczytami o rentowności gospodarstwa kobiecego.

Uchwalono na każdym posiedzeniu Delegatek zapraszać odpowiedniego prelegenta czy też prelegentkę z referatem z dziedziny ekonomicznej i gospodarczej.

P. Biesiadecka zdaje sprawę z bytności swjej na wiecu Oficerów Rezerwy który to Związek ma na celu oczyszczenie moralno-etycznej atmosfery w Polsce, i zawiadamia że jako delegatka Związku Ziemianek zgłosiła przystąpienie Związku Ziemianek do Związku Oficerów Rezerwy.

P. Przewodnicząca oznajmia że w sprawie należenia Związku do Rady Naczelnej Tw. Gosp. KOb. w Warszawie, które się teraz ma ukonstytuować, nie powzięła decyzji nie mogąc się przedtem porozumieć z Zarządem i nie znając Statutu Rady Naczelnej.

Uchwalono czekać w tej sprawie, i zaznajm. się bliżej ze zmianami jakie tam wprowadzone będą.

Skarbniczka P. Komornicka zdaje sprawozdanie kasowe;

Dochođ z Kół	Dochođ od członków	Likwidacja Kramu	Likwidacja Ziemian
Małickie 120 zł			
Str. Zyda. 49 zł			
Sekalskie 123 zł			
Przenyskie 100 zł			
Lwowskie 120 zł			
Jareśław 100 zł			
Rawskie 84 zł			
plus 796 zł			
36 zł			
	216 zł	65 zł 80	35 zł
	Razem suma przeliczeń 1148 zł 80 gr.		
	Przeobrażenie z 1921 - 1141 zł 00 gr.		
	1266 zł 65 gr.		

111

86

Wydatki biurowe -----	880 zł. 22 gr.
Wydatki Związku -----	218 zł 00 gr.

	1.098 zł 22 gr.

1266 zł 65 gr.

1098 zł 22 gr.

-----
168 zł 43 gr. pozostałe w kasie .

P. Biesiadecka proponuje by ustalone jeden termin wpłacania wkładek , dla wszystkich Kół , zaś P. Kezicka stawia wniosek by rok kasowy rozpoczynał się w Styczniu i żeby za pierwsze półrocze wpłacano po pierwszu marca ., za drugie po 1 wszy października .

Uchwalono wniosek P. Kezickiej .

Odnosnie do sprawy daninn na cele oswiatowe , P. Bałtarowiczewa zdaje sprawę ze swojej byności na ostatniem zebraniu T.S. L- gdzie podneszone jak mało Ziemiarki dają na cele oswiatowe , i ze w spisie ofiarodawcow na daninę oswiatową figurują tylke cztery nazwiska P. Bałtarowiczewa zbija tę mylną informację T. S. L. przytaczając ze Ziemiarki przeważ skłádają datki nie w gotowce , ale w ziemi , materiałach , budowlanych , w budynkach itp. i ze tego wykazu T.S.L. nie podaje , obrzucając stan ziemianski niesłusznymi zarzutami .

Panie kolejno w tej sprawie zabierają głos , postanawiając wziasc się energicznie do zgłaszania datkow składanych przez Ziemianstwo na cele oswiatowe , bez wymieniania osób , tylke podając cyfry zbiorowe datkow danego Koła.

W następstwie uchwalono prosić p. Bałtarowiczewą , ażeby imieniem Ziemiarek wystąpiła na następnem zebraniu T.S.L- z zebraniem wykazem datkow.

W sprawie utrakwizacji szkół w -alepsce p. Bałtarowiczewa podaje do wiadomości ze polski szkół jest zutrakwizowanych jest 300 , zas ruskich zutrakwizowanych 1000 .

SF

zakładania u siebie Obrazów Swietlnych , które ludzi ze wsi egrennie zajmują , i za pomocą których metodą poglądową można ich historii Polski najprzystępniej nauczyć .
Lampa taka określona może służyć kilku Kołom . Również doradza korzystanie z bibliotek T-S-L- i konstatuje że praca we wschodniej Małopolsce jest o wiele żywiejsza niż na zachodzie .

Sp rawosdanie kasowe , podane w protokole z zebrania delegatek .

Komisja rewizyjna udziela Skarbniczce P. Komarnickiej i Zarządowi absoluterjum .
Wszystkie sprawozdania z Koł są u Pani Druzbackiej/

P. Szawłowska imieniem Młodych Ziemianek zdaje sprawozdanie ustne z ich działalności .
Praca ich głównie polegała na zdobywaniu finansów na Ogródek na Kleparowie . W marcu urządziły Kurs Oświatowy Steplera dla Ziemianstwa , Maja sprowadzi bibliotekę i oświatową . Na jednym ze zebrań swoich uchwaliły w miarę możności skierowywać wszystkie siły miejscowe do Stowarzyszeń Młodoży , /ks. Figury /i organizują nowe Koła Młodych Ziemianek .

L

Ks. Lubomirska zawiadamia Panie ze Zjazd który organizuje Zjednoczenie , na które रहे słałe zaproszenia do wszystkich Koł w Polsce , odbędzie się 10 ego Kwietnia .

Celem tego Zjazdu poprawa obyczajów , urobienie opinji , zachęta do odwagi cywilnej w powiadaniu swoich poglądów , zwalczanie fałszywej emancypacji , i wskrzeszenie zanikającego ducha prawie zupełnie autorytetu rodziców nad dziećmi .

Ze w niedzielę 7 ego marca odbędzie się odczyt o Rzymskiej Kobiecie na cele Zjednoczenia .
Ze Zjednoczenie przygłę udział w pracy Komitetu Pomocy Głędnym . i bezrobotnym .
Zapytuje także Panie , czy nie podałyby adresu dziewczynki 4 re letniej z inteligencją której rodzice nie mają środków do życia, gdyż skautki postanowiły taką dziewczynkę własnym kosztem wychować . Zgłoszenia Osselinoum Lwow.

Na poruszeniu temat niewypłacalności gospodarstwa domowego rozpoczyna się ożywiona dyskusja . P. Krzysztofowiczowa zapewnia iż ten warsztat pracy byłby bardzo wdzięczny gdyby umiano go fachowo prowadzić . Proponuje rozszerzenia Sekcji ekonomicznej oraz zreorganizowanie ażeby mogła stać się wydatną pomocą dla Pan Ziemianek .

Jako wniosek stawia P. Krzysz. ażeby Zarząd z.k.m.z. zajął się wśród Pan stowarzyszonych intensywną propagandą racjonalnego i dochodowego prowadzenia działów gospodarstwa kobiecego , zwłaszcza : mleczarstwa, chowu drobiu , sadownictwa warzywnictwa , plantacji i zbierania ziół lekaskich .

Uchwalono ten wniosek .

P. Rozwadowska stawia wniosek by do sekcji ekonomicznej wstępiły Panie : Duninowa, Krzysztofowiczowa Welska , oraz by do Sekcji tej welno były Panie kooptować .

Uchwalono ten wniosek .

Rota Heliovia

Przybyłowa Horodyska na szkole polskiej
budynek i 2 morgi pola Drzewo

Dorochoń Koricki dr. Edward, budynek
ogród - 2 lata mieszkani i utrzymania
nie nauczyłki i teraz ciągle interesowanie
się i różne uprzejmości

Utrzymywanie ochronki w Katusze
~~Utrzymywanie~~ czyli dwory okoliczne
~~podbudowanie i prowadzenie domu~~
polskiego w Wojniowie.

Wraz z Kanią Kursov osiadałowych
~~Opiekun~~ ^{zaint} podbudowę ochronki
w Wojniowie Teresa Jaroszyńska

59

Zaproszenie.

W dniach 26, 27 i 28 lutego 1925 odbędzie się we Lwowie trzydniowy kurs społeczny, pracy oświatowej pozaszkolnej, zorganizowany z ramienia Zarządu Towarzystwa Szkoły Ludowej i Związku Ziemianek.

Kurs ma na celu zorientowanie słuchaczy w zagadnieniach i zadaniach pracy oświatowej w Polsce współczesnej, stworzenie podstaw do umiejętnego i celowego prowadzenia tej pracy, żywym i drukowanym słowem, zbliżenia wszystkich sfer i zawodów inteligencji polskiej, celem wzajemnego poznania się i porozumienia dla współpracy w dziedzinie oświatowej.

Kurs obejmuje następujące wykłady:

I. dzień kursu w sali Kasyna Oficerskiego ul. Fredry L. 7.

- Godz. 9 Msza św. w Katedrze.
- " 10 Zagajenie i przemówienie reprezentacyjne.
- " 11—12 Zadania pracy oświatowej w Polsce współczesnej, dyr. Stemler.
- " 12—1 Formy i metody pracy oświatowej pozaszkolnej.
- " 1—4 Przerwa.
- " 4—6 Metodyka organizowania wykładów i pogadanek popularnych, dyr. Stemler.
- " 6—7:30 Wykład wzorowy z przeżroczami na temat „O potrzebie domu ludowego“ dyr. Stemler.
- " 8 Zebranie towarzyskie urozmaicone produkcjami muzycznymi.

II. dzień kursu, 27 i 28 wykłady odbędą się w dużej sali obrad w Ratuszu.

- Godz. 9—11 Przygotowanie się do wykładów i pogadanek, p. Stemler.
- " 11—12 Przerwa.
- " 12—1:30 O Samorządzie, dyr. Stemler.
- " 1:30—3 Przerwa.
- " 3—5 Technika i estetyka wymowy prelegenta, dyr. Stemler.
- " 5:30—6:30 Praca Tow. Szkoły Ludowej we wschodniej Małopolsce, p. Aleksandrowiczówna.

III. dzień kursu.

- Godz. 9—10 Walka z gruźlicą, dr. Sabatowski.
- " 10—12 Biblioteki i czytelnice, dyr. Stemler.
- " 12—1 O potrzebie znajomości terenu przez pracowników oświatowych, ks. Długosz.
- " 1—2 Informacje oświatowe i pokaz wydawnictw, dyr. Stemler.
- " 2 Zakończenie kursu.

Ponieważ każda podobna praca tylko w całkowitym zespole społecznym może dać odpowiednie rezultaty, przeto zwracamy się do szerokich sfer z prośbą, aby w tym pierwszym wspólnym wysiłku na terenie społeczno-oświatowym, nie odmówiły swej wszechstronnej i pełnej współpracy, oraz osobistego udziału.

Za Komitet Organizacyjny:

A. Aleksandrowiczówna,
Przewodnicząca Towarzystwa Szkoły
Ludowej.

W. Drużbacka,
Przewodnicząca Kół Małopolskich
Ziemianek.

Kwestyonaryusz.

1. Siedziba i nazwa Kofa: — Prawdziwy Kofa Gilmianek
w powiecie Prawdyskim
2. Głose członków czynnych: — Trziesięć
3. Rok powstania Kofa: — r. 1911. — 6 listopada
4. Czy Kofa istniało podczas wojny: — Tak
5. Czy po wojnie na nowo zaczęto pracować: — Z przeszkodami
po Radcy inwazyj, pracowało i pracuje od r. 1916
pod kierunkiem Pittundium
6. Wiele razy do roku zasadniczo odbywają się Zebrania: —
Zasadniczo, wiele niekiedy co pierwszego wtorku
Radczego miesiąca. W praktyce odbywają się Zebrania
w miarę potrzeby.
7. Jaka jest procentowa frekwencya pań na Zebraniach: —
Kawce 50 do 60% niżej 80%
8. Czy Zebrania odbywają się z reguły w miejscu, czy po domach,
na wsi: — w Prawie Kawce.
9. Czy Panie chętnie przyjeżdżają na Zebrania: — Bardzo
i pań do tej pory nie objawia pod tym względem
żadnych myśli i uczuć.
10. Jeśli niechętnie, to jaka tego przyczyna: — Odpowiedzi
jak wyżej 3.9.
11. Czy delegatki bywają wyzytane do Stowca: — Bywają
Riedy w czas 42 zawodowione
12. Jaki jest charakter Zebrania oficjalny czy bardziej
towarzystwa: — W miarę potrzeb Dobro znają
myśl osób Charakter Zebrania oficjalny ma do
się utrzymać. W Radcyu także, dyktando jest
kawce kawce.
13. Czy są prowadzone protokoły Zebrania: — Tak —

14. Czy przewodniczący prowadzi zebrań udzielając
Różno głośno i podaje wnioski pod głosowanie? - tak.
15. Czy powzięte uchwały bywają ściśle wykonywane?
O ile tylko jest możliwość po tem - tak.
16. Czy obowiązują materialny program wykonania regulaminu
na zebnaniach, lub przynajmniej uprzedliwienia
swej nieobecności: tak. Kto opuści zebrań i nie
uprzedliwi tuż z tego zarząda Główny do Rady -
17. Czy jest prowadzona ewidencyjna lista obecności:
w protokole - tak.
18. Czy uchwaloną w zarząd, roczną plan regularny
wpisują: - tak.
19. W jakiej wysokości: 20% ^(uchwała zarządowa) premii ^{rocznej}
20. Na jaki cel są one bywają te pieniądze: Na cel
arty: społecznej woli uchwały Rady.
21. Jesli ktoś stało tego rodzaju tuż jako tego przy-
czynę: Ktoś rozwija tuż, ale naturalnie nie tak,
jakby to należało, przyczyna jednak do tego jest wiele
a nie sposób ich wyliczyć w jednym zdaniu. Cóż:
Pierwszemu ekonomistom i gospodarce, naradzają
się licząc z Radą Główną, niedogodne Planu
Wzrostu, oddalenie, brak impulsu i słowność, nie-
tak apatya i niechęć gdy dobra pomysłu
i poproszonym dają nie wpływ zarząd, a jest
na niekiedy się obraca. Choć niektóre z nich
są to przyczyna, lecz i wiele innych nie są pomysł
pomysłowy rozwój Rady.
22. Czy na zebnaniach bywają zaproszeni prelegenci:
Dwa razy: raz w 1918, a raz w 1922 roku były
prelegentki [inspektorka Chowa Chowa].

23. Czy Rolnik ma charakter więcej filantropijny
czy gospodarczy: - raczej gospodarczy

24. Czy panowie świadczą wzajemnie swoje gospodarstwa:
Klasowe: Tyłko o ile wrogumy sąsiadów
Hosmiki.

Amelia Łęczyńska
przewodnicząca P. N. S.

Taboru 13/1 1924.

RAWSKIE
Koło Ziemianek

juw

Spis członków

1. Paulina Sadlerowa
2. Maryja Wojasiewiczowa
3. Wiktoria Majewska
4. Cecylia Czaprowska
5. Stefania Kintziowa
6. Olga Szpilczyńska
7. Leontyna Szolimowska
8. Maryja Ederowa
9. Franciszka Ederowa
10. Zofia Ederowa
11. Maryja Stürwaldowa
12. Amelia Szepińska

- Prawa Polska
 Radzik p. Hotynice
 Lwów. Sztramunka 13.
 Kamionka Wotowska loco
 " " "
 Feklow p. Buda
 Magdalena p. Włost
 Podgór. p. Włost
 " " " "
 " " " "
 " " " "
 Jarosław p. Włost
 Zabor. p. Zielona
 Koto Prawy Pruskiej

Leleńsk

Lwów

marcowa 11

Wydział Związku Kół Małopolskich Ziemianek, udaje się do Pań Przewodniczących poszczególnych Kółek, z prośbą o odpowiedzi na następujące pytania.

Wydział widzi się zmuszonym do powyższego z powodu, iż Związek przystąpił do Rady Naczelnej Ziemianek w Warszawie, przeto poczuwa się do obowiązku przedstawienia Radzie bilansu prac swoich, oraz ich rezultatów.

Dotychczasowe, niekompletne sprawozdania, poszczególnych Kółek, nie dają jasnego obrazu dorobku Ziemianek Małopolskich w jakimkolwiek kierunku.

Odpowiedzi na poniższe pytania mają posłużyć do zdobycia dokładnych wiadomości o rozwoju Kółek, a przez to samo i całego Związku.

Prosimy o odpowiedzi jasne i szczerze, gdyż nietylko kasowego, ale i moralnego bilansu, niepodobna opierać na nieścisłych danych.

Odpowiedzi ogłaszane nie będą, posłużą one jedynie, jako materiał do orientacji, oraz do wewnętrznych prac Wydziału.

1. Siedziba i nazwa Koła: *Birczaniszcze Kóło Ziemianek*
2. Ilość członków czynnych: *14*
3. Rok powstania Koła: *1921 listopad*
4. ~~Czy Koło istniało w czasie wojny?~~
5. ~~Czy po wojnie na nowo rozpoczęło pracę?~~
6. Wiele razy na rok zasadniczo odbywają się zebrania? *3 razy a trzy miesięcznie co dwa miesiące*
7. Jaka jest procentowo frekwencja pań na zebraniach? *80%*
bardzo dobra
8. Czy zebrania odbywają się z reguły w mieście, czy po domach na wsi? *W domu w Birczaniszczyku na wsi*
9. Czy panie chętnie przyjeżdżają na zebrania? *Tak*
10. ~~Jeżeli niechętnie, to jaka tego przyczyna?~~
11. Czy delegatki bywają wysyłane do Lwowa? *W styczniu 1922 roku delegatka była na zjeździe w Lwowie 10.1.1922*
12. Jaki jest charakter zebrań: Oficjalny, czy bardziej towarzyski? *Przeważnie jest towarzyski*
13. Czy są prowadzone protokoły zebrań? *Tak*
14. Czy Przewodnicząca prowadzi zebranie, udzielając kolejno głosu i poddając wnioski pod głosowanie? *Tak*
15. Czy powzięte uchwały bywają ściśle wykonywane? *Przeważnie Tak*
16. Czy obowiązuje moralny przymus bywania regularnie na zebraniach, lub przynajmniej usprawiedliwiania swej nieobecności? *Panie w Birczaniszczyku są one regularnie wykonywane*
17. Czy jest prowadzona ewidencyjna lista, obecności? *W Birczaniszczyku jest towarzyska lista obecności*
18. Czy uchwaloną składkę roczną panie regularnie wpłacają? *Wpłacają do S. N. P. S. w ratach w roku 1923*
19. W jakiej wysokości? *W wysokości 10 zł dla siebie i 5 zł dla rodziny*
20. ~~Na jaki cel użyte bywają te pieniądze?~~ *Przeznaczony jest na cele kulturalne*
21. ~~Jeżeli Kółko słabo się rozwija, to jaka tego przyczyna?~~

62

Wydział Związku Kół Małopolskich Ziemianek, udaje się do Pań Przewodniczących

poszczególnych Kółek, z prośbą o odpowiedzi na następujące pytania.

Wydział widzi się zmuszonym do powyższego, z powodu, iż Związek przystąpił do Rady Naczelnej Ziemianek w Warszawie, przeto poczuwa się do obowiązku przedstawienia Radzie bilansu prac swoich, oraz ich rezultatów.

Dotychczasowe, niekompletne sprawozdania, poszczególnych Kółek, nie dają jasnego obrazu dorobku Ziemianek Małopolskich w jakimkolwiek kierunku.

Odpowiedzi na powyższe pytania mają posłużyć do zdobycia dokładnych wiadomości o rozwoju Kółek, a przez to samo i całego Związku.

Prosimy o odpowiedzi jasne i szczerze, gdyż nie tylko kasowego, ale i moralnego bilansu, niepodobna opierać na nieścisłych danych.

Odpowiedzi ogłaszane nie będą, posłużą one jedynie, jako materiał do orientacji, oraz do wewnętrznych prac Wydziału.

1. Siedziba i nazwa Koła : *Helichin, kolonia, siedziba ~~Wojasław~~*
2. Ilość członków czynnych : *13 członków*
3. Rok powstania Koła : *3. 1917, wew.*
4. Czy Koło istniało podczas wojny : *nie*
5. Czy po wojnie na nowo rozpoczęło pracować : *tak, 1. 1922, siedziba*
6. Wiele razy na rok zasadniczo odbywają się zebrania : *10 razy -*
7. Jaka jest procentowo frekwencja Pań na zebraniach? *6-8 proc.*
8. Czy zebrania odbywają się z reguły w mieście, czy po domach na wsi? *nie, w miejscowości*
9. Czy Panie chętnie przyjeżdżają na zebrania? *nie, tylko przy okazji*
10. Jeżeli niechętnie to jaka tego przyczyna?
11. Czy delegatki bywają wysyłane do Lwowa? *nie*
12. Jaki jest charakter zebrań: oficjalny czy bardziej towarzyski? *towarzyski*
13. Czy są prowadzone protokoły zebrań? *nie*
14. Czy Przewodnicząca prowadzi zebranie, udzielając kolejno głosu i podając wnioski pod głosowanie? *tylko w niektórych*
15. Czy powzięte uchwały bywają ściśle wykonywane? *nie*
16. Czy obowiązuje moralny przymus bywania regularnie na zebraniach, lub przynajmniej usprawiedliwienia swej nieobecności? *nie, powołuje się na to, że do...*
17. Czy jest prowadzona ewidencyjna lista obecności? *nie*
18. Czy uchwaloną wkładkę roczną panie regularnie wpłacają? *nie*
19. W jakiej wysokości? *12, 1924, 2 złota, 100 zł*
20. Na jaki cel użyte bywają te pieniądze? *cel ekonomiczny*
21. Jeżeli Koło słabo się rozwija, to jaka tego przyczyna? *ciężki teren, nie ma...*
22. Czy na zebrania bywają kandydaci zapraszani prelegenci? *dotyczy się...*
23. Czy Koło ma charakter więcej filantropijny, czy gospodarczy? *gospodarczy, filantropijny*
24. Czy panie zwiedzają wzajemnie swoje gospodarstwa? *nie*

Wydział? Związku Kół Katolickich Ziemiaków, udaje się do Pań Przewodniczących

poszczególnych Kółek, z prośbą o odpowiedzi na następujące pytania.

Wydział widzi się zmuszonym do powyższego, z powodu, iż Związek przystąpił do Rady Naczelnej Ziemiaków w Warszawie, przeto powinna się do obowiązku przedstawienia Radzie bilansu prac swoich, oraz ich rezultatów.

Dotychczasowe, niekompletne sprawozdania, poszczególnych Kółek, nie dają jasnego obrazu dorobku Ziemiaków katolickich w jakimkolwiek kierunku.

Odpowiedzi na powyższe pytania mają posłużyć do zdobycia dokładnych wiadomości o rozwoju Kółek, a przez to samo i całego Związku.

Prosimy o odpowiedzi jasne i szczere, gdyż nietylko naszego, ale i moralny bilansu, niepodobna opierać na nieścisłych danych.

Odpowiedzi ogłaszane nie będą, posłużą one jedynie, jako materiał oraz do wewnętrznych prac Wydziału.

1. Siedziba i nazwa Koła : *Siemionów koto Jarosławia - koto d. jarosławsko-pr*
2. Ilość członków czynnych : *24*
3. Rok powstania Koła : *wr. 1906 - w styczniu*
4. Czy Koło istniało podczas wojny : *nie*
5. Czy po wojnie na nowo rozpoczęło pracę : *tak*
6. Wiele razy na rok zasadniczo odbywają się zebrania : *co drugi raz -*
7. Jaka jest procentowa frekwencja Pań na zebraniach? *dziwnie - do dwustu*
8. Czy zebrania odbywają się z reguły w miejscu, czy po domach na wsi? *po domach na wsi.*
9. Czy Panie chętnie przyjeżdżają na zebrania? *tak.*
10. Jeżeli niechętnie to jaka tego przyczyna? *_____*
11. Czy delegatki bywają wysyłane do Łowa? *tak*
12. Jaki jest charakter zebrań : oficjalny czy bardziej towarzyski? *Zebrania mają*
więcej charakter towarzyski
13. Czy są prowadzone protokoły zebrań? *przed wojną tak, obecnie prawie nigdy nie ma ^{zapisu} zebrań*
14. Czy Przewodnicząca prowadzi zebranie, udzielając kolejno głosu i podając wnioski pod głosowanie? *Tak -*
15. Czy powzięte uchwały bywają ściśle wykonywane? *nie zawsze.*
16. Czy obowiązuje moralny przyzwas bywania regularnie na zebraniach, lub przynajmniej usprawiedliwienia swej nieobecności? *Obojętnie - moralny przyzwas bywania na ^{zebraniach} - do obowiązków nie należy, nie obowiązuje.*
17. Czy jest prowadzona ewidencyjna lista obecności? *tak -*
18. Czy uchwaloną władzkę roczną, panie regularnie wpłacają? *nie.*
19. W jakiej wysokości? *10 Kradla roczna uchwalona wartości 10 Kpa była*
20. Na jaki cel użyte bywają te pieniądze? *Pieniądze przeznaczane były na cele*
21. Jeżeli Koło słabo się rozwija, to jaka tego przyczyna? *Starych Pań wiele brakuje - a niektóre mniej się ^{interesują} w sprawach.*
22. Czy na zebrania bywają kładą zapraszani prelegenci? *przed wojną, tak - oraz nie -*
ważnym kolejno referatami na zebraniach -
23. Czy Koło ma charakter więcej filantropijny, czy gospodarczy? *Przed wojną, więcej filantropijny, obecnie gospodarczy.*
24. Czy panie świadczą wzajemnie swoje gospodarstwa? *Tak -*

Do Zarządu Kół Małopolskich Ziemiaków Odpowiedź na Kwestjonariusz.

Przemyskie Koło Ziemiaków posiada stanowiące
czynnych członków, powstało w r. 1906. W czasie wojny
istniało, ale raczej w niepełni, dopiero po wojnie
znów zaczęło pracować. Zebrania odbywają się mniej
więcej co dwa ~~tygodnie~~^{ty} i udziałem precyzyjnie potoczny.
W ziemie i wogóle jak Komunikacja z powodu
złych dróg jest utrudniona, zbieramy się w Prze-
mysku, w lecie na wsi. Komunikacja z powodu
b. oddalonych dworów utrudniona, więc praca w do-
mu, z powodu ciężkich powojennych warunków
gospodarskich, bo na niektórych folwarkach
trzeba było wszystko zaprowadzić na nowo,
a nierozumienie tego i podział myśli, informowa-
nie się wzajemne, wskazywaliśmy, któreby Jarmie mogły
jedną drugą ^{byłyby wielką pomocą w pracy} udzielić, spowodowały słaby udział
członków na zebraniach.

Zaproszenie na posiedzenie Koła Ziemiaków na
dworze, przechodzi tak późno, że z ostatnim
posiedzeniem, dowiedzieliśmy się w przeddzień posiedze-
nia i to prywatnie, a sekretarka P. Ewa Nowo-
sielecka, oprawdnie na posiedzeniu pojechała, ale
sprawozdanie, bo nie było czasu na porozumienie

się wzajemnie.

Charakter naszych zebrań jest więcej towarzyski, przewodnicząca składa wnioski pod głosowanie i uchwały bywają wykonywane.

W razie nieobecności powinniśmy się sobie wzajemnie wypytywać, lista obecności jest stale przeprowadzana.

Wkładki roczne 20 zł. zyska od 100 morgów ziemi rolniczej, a 10 zł. zyska od stu morgów ziemi siewnej,

rozłożyły się sobie płacąc kwartalnie

z góry, licząc od pierwszego października 1923 r.

Przemysłem to mają być zajęte na cel wspólny

Ziemianek, w celu na Koloniję Dakaryjską.

Kółko rozwija się słabo z powodu małego

zainteresowania się większej części członków.

Prelegenci bywają na zebraniach, ale rzadko.

Kółko ma więcej charakter filantropijny,

choć i w mieszkaniach, wiosennych, letnich, gdy

sobie rozdają wzajemnie swoje gospodarstwa

ogrody, zainteresowanie się tem jest dość słabe.

Wytworzenie jest belletrystyczne, ale zaledwie kilka

tytułów do niego należą, z powodu ciężkich warunków

materiałowych a. b. drogiej książki.

Co roku, uszeregowano się letnisko dla biednych

dzieci. Wspólniej akcji ekonomicznej nie prowadzi się, tylko wzajemny pomoc

w sprawach gospodarskich jak: dostarczenie

...

63

sobie nasion; jej robitur, rasowego, prosit rozdanych
na chow set.

z powodu przewagi ludnosci ruskiej Kósek robcie-
nek sie nie organizuj. Strumek durow do ludnosci
wiekszej jest porownu Dobry. Zainteresowanie sie
wytoraniu byslo slabe, Oddzial Narodowej Organizacji
jest w Irenyśle, ale Kósko Liemianek sadnego sto-
smuka z nim nie utrzymuj.

Wytelem J. S. L. mamy Fry. Tyci Pani nalezy do
Pti Kóskorowych. Kósko Liemianek jest rownoczesnie
Sodalizj Margarytko.

Gospodarstwo hodowlanych, mleczarni, lub innych
galfi przemyslu wiejskiego, na wykup skaly
prowadzonych nie mamy.

Brak inicjatywy ze strony Centrali, jest po-
wodem slabego zainteresowania sie Pan Centralny
Organizacji Zwizeku we Szwecji. Pragnylabysmy
zeby Zwizek, zapewnil Kóskom pomocy ekono-
micznej, ze pomoca Biura Informacyjno Handlo-
wego. Zyczylibysmy sobie, zeby Walne Zebrania
byly skracane, a sprawozdania pisemne rozsy-
lane.

Takie co do ideologii Kósk Liemianek,
prosimybyśmy o dokladniejsza informacje
Pragnylabysmy by Zwizek w przyszłości

miat wojny Przemek ekonomiczny.

Stanisław Jarosławski

Kupiatyca 24/ 9240

J. S.

- 22. Czy na zebrania zapraszani bywają prelegenci ?
- 23. Czy Kółko ma charakter więcej filantropijny, czy gospodarczy ?
- 24. Czy panie zwiedzają wzajemnie swoje gospodarstwa ?
- 25. Czy mają okreśną czytelnię? Jakiego rodzaju ?
- 26. Czy prowadzą jaką wspólną akcję filantropijną ?
" " " " " " " Ekonomiczną ?
- 27. Czy organizują Kółka włościanek ?
- 28. Czy po wsiach jest przewaga ludności polskiej, czy ruskiej ?
- 29. Jakie jest ustosunkowanie dworów do ludności wiejskiej ?
- 30. Jakie stanowisko zajęły panie w stosunku do ostatnich wyborów ?
- 31. Czy istnieje w okolicy oddział Narodowej Organizacji ?
Jakie jej ustosunkowanie do Koła Ziemianek ?
- 32. Czy istnieją czytelnie T.S.L., Stowarzyszenie Matek Chrześcijańskich,
żywe Róże różańcowe .i t. p. i czy panie biorą w nich udział?
- 33. Czy Koło Ziemianek jest równocześnie Sodalnością Marjańska ?
- 34. Czy istnieją na większą skalę prowadzone, gospodarstwa hodowlane,
mleczarnie, sady, warzywnictwo, nasiennictwo, lub inne gałęzie prze-
mysłu wiejskiego ?
- 35. Co jest powodem słabego zainteresowania pań Centralną organizacją
Związku we Lwowie ?
- 36. Jakie byłyby żądania Pań w stosunku do Związku ?
- 37. Co Panie pragnęłyby zmienić lub poprawić ?
- 38. Jakie są życzenia Pań w stosunku do Wydziału i do Walnego Zebrania?
- 39. Jaki kierunek pragnęłyby Panie nadać na przyszłość Związkowi ?
- 40. Czy ideologia Kół Ziemianek jest wszystkim Paniom w Kółku dokładnie
znana?

Spółczyno - gospodarczy
o formach rabas. folkloryst.

Nie.
W projekcie

Projekt skargi do
szkół państw. we Lwowie

Nie, ale zebranie wstydliwej wiejskiej
Winnicie

Pań. obr.

Poprawo 8 dy.

W sprawie wieśno Pań, udało się wyjechać do
Lwowa

Gospodarczy - Spółczyno z formą folkloryst. -
Sędziwego folkloryst.

Wanda Dni becke

Wsp. przewodnicząca
Z. Kuzenstewa

Wydział Związku Kół Małopolskich Ziemianek, udaje się do Pań Przewodniczących poszczególnych Kółek, z prośbą o odpowiedzi na następujące pytania.

Wydział widzi się zmuszonym do powyższego z powodu, iż Związek przystąpił do Rady Naczelnej Ziemianek w Warszawie, przeto poczuwa się do obowiązku przedstawienia Radzie bilansu prac swoich, oraz ich rezultatów.

Dotychczasowe, niekompletne sprawozdania, poszczególnych Kółek, nie dają jasnego obrazu dorobku Ziemianek Małopolskich w jakimkolwiek kierunku.

Odpowiedzi na poniższe pytania mają posłużyć do zdobycia dokładnych wiadomości o rozwoju Kółek, a przez to samo i całego Związku.

Prosimy o odpowiedzi jasne i szczerze, gdyż nietylko kasowego, ale i moralnego bilansu, niepodobna opierać na nieścisłych danych.

Odpowiedzi ogłaszane nie będą, posłużą one jedynie, jako materiał do orientacji, oraz do wewnętrznych prac Wydziału.

1. Siedziba i nazwa Koła: *Lwów-Ric*
2. Ilość członków czynnych: *17*
3. Rok powstania Koła: *1923 w czerwcu*
4. Czy Koło istniało w czasie wojny: *nie*
5. Czy po wojnie na nowo rozpoczęło pracować? *Tak.*
6. Wiele razy na rok zasadniczo odbywają się zebrania? *co miesiąc*
7. Jaka jest procentowo frekwencja pań na zebraniach? *pełna*
8. Czy zebrania odbywają się z reguły w mieście, czy po domach na wsi? *w Lwowie*
9. Czy panie chętnie przyjeżdżają na zebrania? *Niektóre Tak i kilka nie*
10. Jeżeli niechętnie, to jaka tego przyczyna?
11. Czy delegatki bywają wysyłane do Lwowa? *Tak*
12. Jaki jest charakter zebrań: Oficjalny, czy bardziej towarzyski? *Swobodny*
13. Czy są prowadzone protokoły zebrań? *Tak. ale wedle sztyku miemu Potul.*
14. Czy Przewodnicząca prowadzi zebranie, udzielając kolejno głosu i poddając wnioski pod głosowanie? *Tak.*
15. Czy powzięte uchwały bywają ściśle wykonywane? *Tak*
16. Czy obowiązuje moralny przymus bywania regularnie na zebraniach, lub przynajmniej usprawiedliwiania swej nieobecności? *nie*
17. Czy jest prowadzona ewidencyjna lista obecności? *Tak.*
18. Czy uchwaloną wkładkę roczną panie regularnie wpłacają? *Tak.*
19. W jakiej wysokości? *10 Rg. zylca rocznie od członk.*
20. Na jaki cel użyte bywają te pieniądze?
21. Jeżeli Koło słabo się rozwija, to jaka tego przyczyna?

67

K O M U N I K A T

Na odbytem w dniu 10/III.1925 r. posiedzeniu Wydziału Wychowawczego dyr.p.Stemler pod wrażeniem świeżej po tych krajach podróży zreferował systemy szerzenia oświaty pozaszkolnej w Danii i Anglii. Nad wyraz głęboko odczuty referat w stosunku do naszej na tem polu działalności, wzbudził wprost entuzjazm licznie zebranych słuchaczek. Sekretarka Wydziału na zasadzie skrzętnych notatek opracowała przemówienie p.Stemlera jest ono do nabycia w biurze i do wysłania za zaliczeniem pocztowem. P.Rosinkiewiczówna zdała sprawę z odbytych ostatnio w różnych punktach kraju kursach oświatowych dla inteligencji prowadzonych przez dyr.Stemlera i koło Młodych Ziemianek, którą to pracą pożądanem jest ażeby zainteresowały się wszystkie Ziemianki biorąc w nich udział w swoim powiecie zachęcając koła sąsiednie do wysyłania delegatek na takie kursa dla zapoznania się z ich organizacją.

Po południu tegoż dnia na zebraniach Okręgów i kół wysłuchano ciekawego sprawozdania ze zjazdu higienicznego, bardzo pożądanem ażeby wszystkie koła z niem się zapoznały: odbitki w biurze i na żądanie do rozesłania. Omówiono i przyjęto wniosek Zarządu urządzenia 23 i 24-go maja ogólnego Zjazdu Ziemianek gospodyń. Pożądany przyjazd nietylko stowarzyszonych lecz ogółu kobiet polskich ze wsi, dla pobudzenia do wspólnej pracy ideowo gospodarczej w kraju.

Program Zjazdu następujący:

Przyjazd 22, w piątek pociągami popołudniowymi /zniżka w obie strony 33% zapewniona/. Delegatki z opaską biało-zieloną i znaczkami Ziemianek oczekiwać będą na dworcach: głównym wileńskim, gdańskim i wschodnim i skierowywać przyjeżdżając do przygotowanych kwater. 23-go sobota msza św. o godz. 9-tej rano w kościele WW.ŚŚ. na Grzybowie przejście pochodem ze sztandarami do pomnika nieznanego żołnierza. Zebranie w sali C.T.R. REFERATY gospodarcze i społeczne - wspólny obiad - zwiedzanie o 4-ej. Dalszy ciąg zebrania wieczorem. TEATR 24-go niedziela, zbiórka na mszy św. u WW.ŚŚ. zwiedzanie miasta, obiad, posiedzenie końcowe, wieczornica.- Komitet zjazdowy, do którego zapraszamy czynne w okręgach osoby, ustali bliższe szczegóły zjazdu. Następować więc będą dalsze zawiadomienia, dzisiejszem prosimy o szerzenie wiadomości ogólnych o zjeździe by wypadł jaknajlepiej i przyniósł realne korzyści, uświadomieniu społecznemu kobiet polskich.

Sekcja Ogrodnicza zwraca się do stowarzyszonych z przypomnieniem by dla dobra ogólnego zwracały swoje zapotrzebowania nasion ogrodowych do sekcji która może je wysłać za zaliczeniem 15% niżej cenników Ulrychowskich. Panie znajdują w sekcji zbyt na wyprodukowane u siebie nasiona, ale zapominają że na to trzeba także te, których potrzebujemy w sekcji nabyć. Komplet dla małych ogródków w cenie 3 zł. NASIONA warzywne i kwiatowe i 2 zł. same warzywne, przygotowane.

Przypominamy że zobowiązanie tak już dawne, członkostwa dożywotniego katolickiego uniwersytetu w Lublinie nie wypełnione. Mamy za ledwie z jednego koła 200 złotych.

Na samolot od Ziemianek Małopolskich 125 zł.

Od ostatniego Komunikatu wpłynęło na Berło dla Matki Boskiej od Koła: Słonimskiego 141 zł. Piętkowskiego 165 zł., Kutnowskiego 90 zł., Zgoda Kutnowska 129 zł., Przyszłość 110 zł. Mławskie 74 zł. Radzywińskie 130 zł., Grójeckie 147 zł., Łasko-Zduńsko-Wolskie 90 zł., Chełmskie 368, Płockie 100 zł., Ziemianki Małopolskie 120 zł.

Ze względu że drugi wtorek kwietnia przypada w Wielkim tygodniu, Zebranie miesięczne kwietniowe nie odbędzie się.

W drugi wtorek 12 maja Wydział Gospodarczy będzie miał posiedzenie swojej Sekcji Gospodarstwa Domowego, która zda sprawę z dokonanych dotąd prac i przeprowadzoną będzie dyskusja na zasadzie dzieła Amerykanki p.Christine Frederyck "Le taylorisme chez soi" co po polsku możemy nazwać "Naukową Organizacją pracy domowej".

WYKAZ

W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...

W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...

W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...

Stawiarz

W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...

W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...
W dniu 10/III 1933 r. postanowił Wydział Wyższowoski
dla p. Stawiarzowa w sprawie...

